

BHAGAVAD GITA

PALAIMINANČIOJI GIESMĖ

यो मां पश्यति सर्वत्र सर्वं च मयि पश्यति ।
तस्याहं न प्रणश्यामि स च मे न प्रणश्यति ॥३०॥

Įprastomis raidėmis:

Jo Mam pašjati sarvatra —
sarvam tša maji pašjati —
tasjaham na pranašjami —
sa tša mè na pranašjati.

Kurs Mane regi visame
ir mato visa manyje,
tam Aš niekados nepradingstu,
ir jis nuo Manęs niekumet nebsišalina.

(6-Pokalbio 30-eilėsys).

PASTABA

Nepaprastų mano vartojamų žodžių ir apskritai kalbos taisyklingumui prižiūrėti ir pataisyti, kur tai reikalinga, padėjo man Bičiulis Antanas Krausas. Jis pasirūpino ir šio vertimo atspausdinimu. Už tai sakau jam nuoširdžiausią ačiū. Sanskrito žodžius Sanskrito rašmenimis atspausdinti, kaip norėta, šiame leidime nėra galima, bet ir nuo kitų ketinimų tenka dėl esamų sunkenybių atsisakyti.

Pagaliau sakau širdingą ačiū ir visiems, kurie savo aukomis padarė galima šį veikalėlį atspausdinti.

Detmolde 1947-mt. Gegužės mėn. 25-d.

Vydūnas.

ŽODIS APIE ŠĮ BHAGAVAD GITOS VERTIMĄ

Parašęs ilgų metų mąstymo veikalą apie žmonijos sąmoningumą tikybinuose padavimuose, Šventraščiuose ir Šventuose žymženkliuose [1]*, panorėjau vieną žymiausiųjų šventraščių versti į Lietuvių kalbą. Jau seniai buvau manęs, kad tam tiktu Chiniečių išminčiaus Lao-Dzė raštas Tao-Te King [2] arba Hindų Bhagavad Gita. Bet pradėjus versti Lao-Dzės veikalą iš Vokiečių kalbos vertimų, greit numaniau, kad geriau būtų versti Bhagavad Gitą.

Prieš maž-daug 30 metų buvau pasistengęs nors kiek išmokti sanskrito kalbą, kuria Bhagavad Gita parašyta. Pirma priemonė tam buvo knyga: Franz Boop. Kritische Grammatik der Sanskrita Sprache, Berlin, 1868. Tada studijuodamas Berlyne naudojausi veikalu: F. Kielhorn, Grammatik der Sanskrit-Sprache, Berlin 1888, knyga Georg Bühler, Leitfaden für Elementarkursus des Sanskrit, Wien 1909, bei Adolf Friedrich Stenzler-Richard Pischel. Elementarbuch der Sanskrit-Sprache, Berlin 1892.

Bet visokie darbai-reikalai atitraukė mane nuo patvaresnio pasidarbavimo tai kalbai pramokti, ir ji man išlengvo iš atminties jau ir slinko. Todėl, pradėjus versti Bhagavad Gitą į Lietuvių kalbą, pasiemiau kelis jos vertimus į vokiečių kalbą, vyriausiai Prof. Dr. P. Deussen'o Der Gesang des Heiligen, Leipzig 1911, Dr. Franz Hartmann'o Die Bhagavad Gita, Das Lied der Gottheit, Braunschweig 1897, Theodor Springmanno Bhagavad Gita, Der Gesang des Erhabenen, Lauenburg-Elbe 1921, pagaliau K. O. Schmidt, Bhagavad Gita, Das Hohe Lied der Tat, Baum-Verlag, Pfullingen 1940 ir vieną jos vertimą į Anglų kalbą, būtent: Annie Besant and Bhagavan Das, The Bhagavad Gita, Adyar-Madras, India 1926. Tame veikale sanskrito kalbos sakiniai dar ir atskirais žodiais padalinti, taip kad kiekvienam Giesmės eilėsiui pridėtas žodynėlis.

Pradėdamas darbą, atsižiūrėjau vyriausiai į minėtuosius vertimus. Nelengva man buvo susivokti pačiuose Sanskrito sakiniuose. Bet kartą išvertęs visą veikalą ir jį sulyginęs su Hindų raštu, pradėjau išnaujo versti. Ir kartojau tą darbą penkis sykius, jeib nors-kiek būčiau prikopęs dvasinį jos sąmoningumo lygį. Daug man padėjo iš Hindijos pasirūpintas žodynas: Vaman Shrivam Apte, Sanskrit-English Dictionary, Bombay 1922 ir toliau Carl Cappeller, Sanskrit Worterbuch, Straßburg, 1887, Verl. J. Trübner.

Labai ir sunku buvo surasti tinkamiausius Lietuvių kalbos žodius taip vienam gyvenant ir retai teturint progos lietuviškai, bet ir kitaip dar pakalbėti. Tai ieškinėjau Dr.

M. Niedermann'o, A. Senn'o ir F. Brender'o Lietuvių Kalbos Žodyne, Heidelberg 1932, Prof. St. Šalkauskio Bendrojo filosofijos terminijoje, Kaunas 1937 ir Žodyne Friedrich Kurschat, Litauisch-deutsches Wörterbuch, Halle a. S. 1883.

Bet svarbu man buvo pirm viso iš to dvasinio lygio, iš kurio Bhagavad Gitos kūrėjai ją parašė, jos giliausiąjį turį ir lietuviškai apreikšti, ypačiai jos pagrindines mintis, būtent, kad esame DIEVUJE ir Jame turime sąmoningėti.

Sanskrito kalbos vardus ir žodius rašau savo raidėmis, bet kaip raidės Hindų parenkamos. Sanskrito balsių ilgį pažymiu brūkeliu, šiaip tam vartodamas stogelį, kurį dedu ir ant jų e, kurs ten kaip ir o visumet yra ilgas, ir šiaip ant kitų balsių, kada žodis pritaikomas mūsų kalbos tvarkai, pvz., kada vartojamas galininko linksniu.

Sanskrito žodžiams ir vardams kirtis dedamas ant priešpaskutinio skiemens, jeigu jo balsis ilgas, jeigu trumpas, ant trečio skiemens iš galo skaitant. Dėdamas po lietuviško žodžio kartais sanskrito žodį skliausteliuose, dažniausiai parenku tam jo vienaskaitos vardininką. —

Primintina dar ir tai, kad prieš kiekvieną Bhagavad Gitos dalį ir pokalbį dedu aiškinimus to, kas jos žodžiais pareiškia.

Tilžėje 1940-mt. Liepos 20-d.

Vydūnas.

* Laužtiniuose skliaustuose žymimas paaiškinimo numeris (žr. knygos pabaigoje).

SUPAŽINDINIMAS SU GIESME

Didieji Hindų Šventraščiai yra Vedos, Upanišados bei Vedanta ir vėlesnių laikų Gautamo Buddhos Kalbos. Tais raštais ir dar šiandien naudojasi Hindūs vyriausiai Hinduizmo dvasininkai, Brahmanai. Plačiąjai visuomenei Šventraštis yra Bhagavad Gita, Palaiminančioji Giesmė.

Ji yra maža dalis didžiosios eiliuotos apysakos MahaBhārata, tai esti Didysis Kovotojas. Ši apysaka apima 100 000 dvielių eilėsių. Jos turinys šitoks.

Garsios valdovų Kurų giminės karvedys Bhišma mūsų lauke mirtinai sužeistas. Merdėdamas jis jauniems aiškina įvykius ir tai, kas darytina taurių žmonių, tėvynės gyventojų. Žmogus ilgstąs išvadavimo. Bet jis jam tenka tiktai, jeigu žmogus nuoširdžiausiai eina savo pareigas.

Aukščiausios pareigos skirtos valdovui ir kariams. Bet lygiai vertintinos ir šeimos tėvų pareigos. Visumet jos turi būti atliekamos tauriausiu pasišventimu. Šeimos tėvų elgesys yra visos tautos gerbūvio pagrindas.

Šios pamokinančios apysakos maža, bet labai svarbi dalis yra Bhagavad Gita, Palaiminančioji Giesmė, kuri susideda tik iš 700 dvielių eilėsių.

Joje pasakota, kaip dviejų gentiškų giminių, Pāndavų ir Kurų, kariuomenės, geriausiai ginkluotos, susitinka kovojimui. Pāndavų pusėje žymiausias karys yra Ardžuna. Jo karinį vežimą valdo Krišna. Kurų valdovas yra aklasis Dhritarāstra. Jis prašo savo valdininką Sandžają, kad jam aiškintų, kas darosi. Jo sūnus, Durjodhana yra užimtas pasitarimo su savo kariavimo mokytoju Drona.

Taip ir prasideda Bhagavad Gita. Kad ji neturi būti suprantama kaip kokio gyvenimiško vyksmo apysaka, matyti jau iš įvairių vardų. Abi gimini varžosi dėl

Hastinapūros, dramblių vietovės, vadinas, dėl galių susikaupimo gyvatos. Laukas, kuriame tenka kautiesi, įvardintas Dharmakšėtra, tiesos ir pareigų lyguma, šventu lauku, kurs seniau buvo Išminties didžiūnų nuosavybė. Vyriausi-dvi visos giesmės asmenybė yra Krišna ir Ardžuna. Juodu įvairiais, net labai prasmingais vardais vadinamu. Ir jų ginklų vardai, pvzd. Devadatta, Dievo duota, primena, kad visa, kas pasakojama, yra vidinės prasmės ryškinimas.

Krišną ir Ardžuną reikia išmanyti kaip ypatingas galias žmogaus asmenybėje bei gyvenime. Krišna, Tamsusis, Slėpiningasis, yra žmoguje, bet ir visoje Visatoje Dieviškumas. Ardžuna, Šviesusis, Žinomas, yra žmoniškumas žmoguje, asmenybės nusimanymas, sąmonybė, paprastai įvardijama žodiu aš. Šis pasijunta pastatytas ties visokiomis galiomis ir lydimas visokių galių. Jas visas ir visą vyksmą nustato ir valdo kariško vežimo, būtent, asmenybės vedėjas, Aukščiausiasis, apsireiškęs kaip Krišna (Kristus).

Ardžunai gresia ir jį supa visokios galybės. O jis liepiamas išigyti galią joms suvaldyti. Jei jis būtų apveikiamas, jis netektų savo esimo žinojimo. Laimėdamas jis išskiltų į Aukščiausiojo Šviesą, susivoktų pačiame esmingame gyvume bei pagrindinėje sąmonėje.

Sunku jam kovoti. Tūlas jėgas jis yra labai pamėgęs. Jos jam atrodo, tarsi būtų jo giminės. Kiekvienas žmogus myli savo nuotaikos būsenas, savo pageidavimus, savo mintis ir sumanymus. Tokiose sąlygose žmogus susipranta esančiu, ir iš to jam pasidaro gyvenimo uždaviniai ir jo prasmė.

Visa Bhagavad Gita, galėtume sakyti, visa gyvenimo giesmė, siekia sukelti žmogui sąmoningumą ir galią, *kad ryškintų tą savo gyvenimo prasmę.* Yra tai jo pareiga. Kiekvienas žmogus pasaulio kūrėjo vartojamas kaip priemonė visam gyvenimui gyvinti ir tobulinti. *Kuo sąmoningesnė ši priemonė, to-reikšmingesni yra jo pastangų daviniai visam pasauliui.*

Žmogus įgyja sąmoningėjimui galimumą su kiekvienu aiškesniu nusimanymu, kad jis yra ir būna Dievuje. O tas jo nusimanymas nuolatai švinta, žmogui einant nuoširdžiausiai visas gyvenimo jam skirtas pareigas, pasiduodamas Dievo valiai.

Toks nusimanymas Dievuje yra atsigavimas pačiame esmiškame Gyvume. Pats atsigavimas su tam daromomis pastangomis ir įgytoji būseną Hindų raštuose vadinamas Joga, tai yra, ką mes įvardijame žodžiu tikyba. Šičia tam pažymėti vartojamas žodis Gaivata. Žmogus, kurs Dievuje atsigauti stengiasi, yra Hindų įvardijamas žodžiu Jogin. Jam atitikti sakysime, toks žmogus yra Gaivius, o kurs atgailėja — Gailius. — Pastebėti reikėtų, kad taip, kaip Bhagavad Gitoje aiškinama, mąstyta seniau kaip 4000 metų.

Visas Bhagavad Gitos turinys sudėtas iš 18-kos Pokalbių, kurie nėra lygaus eilėsių gausumo. Jie padalinami po šešis. Taip tada Bhagavad Gita yra trijų dalių.

I dalis.

ŽMOGUS IR PRASMINGIAUSIAS JO PASISTENGIMAS SUSIVOKTI DIEVUJE

Krišna tvirtina asmeniškam žmogui, kad jo gyvenimo prasmė yra darbuoties, veikti, kovoti, į nieką neatsižiūrint. *Gyvenimas ir mirimas nėra esmiški, bet praeinami vyksmai.* Aukšt abiejų yra esmiškumas, kurį žmogus gyvendamas turi pasitikrinti, vadinas, gyvas būdamas, jis turi esmiškėti, esmiškesniu pasidaryti, ir tuo gyvąjį gyvenimą savimi dar gyvinti.

Visa tam svarbus yra veikimas. Jis dvejopas, būtent mąstymas ir atsidavimas. Bet veikimas neturi kibti prie savo pasėkų. Jis nedarytinas, kad iš to veikėjui būtų naudos ar išvengiamas vargas ir bauda, bet kad pildytųsi Aukščiausioji valia, kuri pasireiškia iš tos būklės, į kurią žmogus gyvenime yra patekęs, ir iš kurio jam iškyla tam tikros pareigos.

I-pokalbis.

GAIVATA IŠ SUKNIUBIMO.

Ardžuna, žmoniškumo pradas žmogaus asmenybėje, nusimano esąs dviejų priešingų galybių tarpe. Visokie atsižvalgymai menkina jo ryžtingumą, ir jis nusimena. Numato baisius įvykius ir kalba Krišnai, savo gyvenimo vadui, apie skaudžias pasėkas, kurios pasidarancios iš giminingų tautų kovos. Netekęs drąsos, Ardžuna visai sukniumba ir žada nekovoti, veikiau mirti ar pasiduoti.

Ir prasideda Bhagavad Gitos žodžiai. Pirmuoju parašyta Om (aum). Tuo norėta priminti Aukščiausiojo, kurs yra visa-ko pradžia, vyksmas ir galutinumas. Iš to žodžio Krikščionims, o ypačiai Europiečiams, teko žodis Amen. Pirmame pokalbyje daug visokių vardų pasitinkame. Visi jie reikšmingi, ir dažnai šičia aiškinami. Tik jie truputį grasina. Toliau jų nebėra tokiam gausume.

Om

Prasideda Palaiminimo Viešpaties Giesmė.

Dhritarāstra sakė:

1. Ką darė susirinkę Šventojoje Lygumoje, Kurų laukuose, užsidegę kovoti, manieji ir Pāndavai, Sandžaja?

Sandžaja sakė:

2. Pamatęs kovai susibūrusią Pāndavų kariuomenę, valdovas Durjodhana, priėjo savo mokytoją ir tarė:
3. Žiūrėki, mokytojau, kokis galingas tytveikas yra Pāndavų kariuomenė, sušaukta Drupados sūnaus, išmintingo tavo mokinio!
4. Didvyrių čia, didi šaudytojai tempynėmis (lankais), kovojo lygūs Bhimai ir Ardžunai, būtent Jajudhāna, Virāta ir Drupada didžiame kovos vežime,
5. Dhrištakėtus, Tšėkitāna ir narsusis Kāšios valdovas, Purudžit, Kuntibhodža, Šaibja, Vyrų galingasis,
6. stiprusis Judhamānjus, drąsusis Uttamaudžas, Saubhadra ir Draupadėjas, visi didžių kariškų vežimų kariai.
7. Sužinoki bet, Geriausiasai dukart gimusiųjų [3], ir visus, kurie yra mano kariuomenės vadai, įvardysiu juos tau prisiminti:
8. Tavo Didingumas ir Bhišma, Karna ir Kripa, Kovų laimėtojas, Ašvatthāmas, Vikarna ir Saumadattī,
9. ir daug kitų karžygių, kurie manęs-dėl ir gyvybės atsisako, su įvairiais ginklais ir kautynių įrankiais, visi miklūs kovai.
10. Tik nepakankama atrodo mūsų galia, vadovaujama Bhišmos, o jų kariuomenė, Bhimai esant jos vadu, yra pakankama.
11. Todėl tegul visi karininkai savo dalyse pagal savo laipsnį užima vietas aplink Bhišmą!
12. Taip kalbėjusiam (būtent Durjodhanai) padaryti džiaugsmą, seniausiasis Kurų, jų tėvūnas (Bhišma, apgailėstą turtingasis), pūtė į savo kaušą, kad sugriovė kaip liūto staugimas.
13. Staiga subaubė visokie kaušai, didi ir maži būbnai, ragai ir trimitai, kad triukšmas buvo didžiausias.
14. Tada didingame savo kariškame vežime, traukiamame baltų žirgų, Mādhava (Medui lygusis, Saldusis, Krišna) bei Pāndava (Ardžuna) atsistojusiu pūtė į dangiškus savo kaušus.
15. Hrišikēša (Jusių Viešpats, Gauruotasis, Krišna) pūtė į kaušą Pāntšadžanja (Tautos suburiąs kaušas), Dhanandžaja (Grobininkas, Ardžuna) į kaušą Devadatta (Dievo duota), o Vrikodara (Baisi Vilko Ryklė, Bhima) pūtė į didįjį baisaus veiksmo kaušą Paundra,
16. valdovas Judhištira, Kuntios sūnus, pūtė į Anantavidžają (Amžinoji Pergalė), Nakula ir Sahadėva pūtė į Sughošą (Saldbalsė) ir į Manipušpaką (Brangmenimis puošta);
17. ir Kašja su didžiu šaujamu lanku, Šikhandī su didžiu karišku vežimu, Dhrištadžumna ir Virāta bei neapveikiamas Sātjaki (Jujudhana),
18. Drupada ir Draupadėjas, Žemės Viešpatie, ir galingrankis Saubhadra, visi iš visų šalių pūtė į savo kaušus.

19. Tas triukšmas, atsigarsėdamas savo griausmu iš žemės ir dangaus, draskė Dhritarāštros sūnų širdis.
20. Tada, pamatęs Dhritarāštros sūnus susirikiavusius kovai, ir pradėjęs šoviniams lėkti, Pandų sūnus (Ardžuna), kurio vėliavos ženklas yra beždžionė, pakėlė savo tempynę (lanką),
21. ir sakė Hrišikėšai šiuos žodžius, Žemės Viešpatie.

Ardžuna sakė:

- Sustabdyki viduryje tarp abiejų kariuomenių mano vežimą, Atšjuta (Nepajudomas),
22. jeib aš gerai galėčiau įsižiūrėti tuos, kurie atsistoja, kovoti įnirtę, ir su kuriais man teks rungties kilusiame kare!
23. Matau čia susibūrusius kovai, geidingus įtikti nelabos minties Dhritarāštros sūnui (Durjodhanai).

Sandžaja sakė:

24. Taip kalbintas Gudakėšos (Garbanuotojo, Ardžunos), Hrišikėša sustabdė, Bhārata (Kovotojau), geriausiąjį vežimą viduryje tarp abiejų kariuomenių,
25. ir ties Bhišma, Dronia ir visais žemės didžiūnais jis tarė: Žiūrėki, Pārtha (Prithos sūnau, Ardžuna), kaip čia susibūrę visi Kurūs!
26. Ir Pārtha (Ardžuna) matė priešais atsistojusius tėvus, protėvius, mokytojus, avynus, brolius, sūnus, vaikiaičius, draugus,
27. uošvius ir bičiulius abiejose kariuomenėse; ir, visus stebėjęs, kaip susirikiavusios giminės vienai kovoti su kita, Kauntėja (Ardžuna),
28. sujudintas tarė nusiminęs.

Ardžuna sakė:

- Išvydęs šiuos savo gentis, Krišna, kaip užsidegę kovoti, jie susibūrė,
29. mano nariai suglemba ir mano burna džiūsta, visas kūnas dreba ir mano plaukai šiaušiasi,
30. Gandiva (ginklas, lankas) slysta man iš rankų, mano oda kaista, nebeįstengiu pastovėti ir mano protas sukrinka,
31. matau nelaimės grasymus, Kėšava (Gražplauki, Pilnaplauki, Krišna), o dar nei nenumatau, ar būtų ir gera kovoje užmušti savo gimines. -
32. Negeidauju pergalės, Krišna, nei valdžiuvos, nei pasimėgimo. Ką reikštų mums valdžiuva, Govinda (Karvės, Maistingumo Laimėtojau), kas džiūgavimas, kas gyvybė!
33. Mūsų geidaujama valdžiuva, džiūgavimas ir pasimaginimas iš jų, kurie sukilę kovai, atsižadėję gyvybės ir lobio,
34. būtent, mokytojai, tėvai, sūnūs, net gi sentėviai, avynai, uošviai, vaikiaičiai, svainiai ir kiti gentys.
35. Nenoriu juos žudyti, jeigu ir mane užmuštų, Madhusūdana (Daimonų Nugalėtojau, Krišna), nei dėl trijų gyvatų valdymo, ko-mažiau dėl žemės.
36. Užmušę Dhritarāštros sūnus, kokį patenkinimą iš to turėtume, Džanārdana (Žmonių Išblaškytojau, Krišna)? Nuodėmė būtų, žudant šiuos pasikėsintojus!
37. Todėl iš tikrųjų netinka užmušti Dhritarāštros sūnus, pačių gimines. Ar galėtume būti laimingi, išžudę savo gentis, Mādhava?
38. Jeigu jau tie, kurie yra aistros apniauktos dvasios, nemato, kaip nusikalstame, ardydami šeimas, neapkęsdami bičiulių,

39. tada nors turėtume patys susiprasti ir atsigręžti nuo nuodėmės šeimoms naikinti, Džanàrdana!
40. Žūstant šeimoms, žūva ir nepamirštami šeimų padavimai apie pareigas, ir taip, šeimoms išnykus, viršų tikrai įgauna neteisingumas,
41. neteisingumui vyraujant, Krišna, ir šeimų moteros ištvirksta, Vāršnėja (Vrišnios [Viešpaties] Sūnau, Krišna), o moteroms nusizengiant, visi luomai sugenda.
42. Šis luomų sugedimas verčia į prarają kartu su šeimomis šeimų griovėjus, ir proseniai nebetenka reikšmės, neblikus jiems pagarbos.
43. Tokiais šeimų griovėjų nelabumais ir luomų vertybių naikinimais išnyksta amžinos vertės giminių ir šeimų įpročiai.
44. Ir tiems, kurie yra išrovę šeimų vertybes žmonėse, Džanàrdana, tenka būti nuolatai pragare, kaip girdėjome.
45. Gaila labai, bet mes kėsinauėsi didžiai nusikalsti. Geidauėdami pasimėgti krašto užvaldymu, mes ryžtamėsi žudyti savo gimines.
46. Būtų geriau, jeigu, man nesiginant ir metus ginklus, Dhritaràštros sūnūs kovoje mane užmuštų!

Sandžaja sakė:

47. Kalbėjęs kovoje tokiu būdu, Ardžuna, metęs savo lanką su smigčiais, palaužtas nusiminimo, susmuko savo vežimo sėdelyje.

Toks tai yra palaiminančios Giesmės,
 Bhagavad Gitos,
 slėpingojo mokslo apie Aukščiausiąjį, gaivatos
 rašto pasiaiškimo tarp Viešpaties Krišnos
 ir Ardžunos pirmasis Pokalbis, įvardintas
 „Gaivata iš Sukniubimo“.
 (Ardžuna — Višada — Joga).

II pokalbis

GAIVATA IŠ SUSIMĄSTYMO.

Krišna, dieviškumas žmoguje, aiškina Ardžunai, asmenybės pradui (sąmonybei), kad žmogus sąmoningėja, atskirdamas tai, kas amžina, nuo to, kas pranyksta, suprasdamas, kad žmogus turi būti kovotoju, kuriam užduotos tam tikros pareigos, ir pagaliau, kad reikia jas eiti be prisikibimo prie kokio nors pasitenkinimo. Ardžunai pageidavus suprantamesnių aiškinimų, Krišna nušviečia sąmoningėjimo kelią.

Sandžaja sakė:

1. Jam, kurs taip užuojautos pagautas buvo, kurio akys ašaromis pasruvusios giliame nusiminime, Madhusòdana (Daimonų Nugalėtojas, Krišna) tarė šiuos žodžius.
 Palaiminimo Viešpats sakė:
2. Iš kur šioje visa nulemiančiojoj būklėje tau toks suglebimas, kurs nemėgstamas tauriųjų, kurs nekelia Aukštyn ir nėra garbingas, Ardžuna?

3. Nepasiduoki silpnumui, Pārtha! Tau jis nepridera. Atmeski gėdingą širdies bailumą! Sukilki, Parantapa (Priešų Naikintojau)!

Ardžuna sakė:

4. O kaip galėčiau su smigčiais kovoje pulti Bhišmą ir Droną, Madhusūdana? Juodu yra pagarbos verti, Arisūdana (Priešų Nugalėtojau)!
5. Geriau pasaulyje gyventi išmaldomis negu užmušti garbingus mokytojus. Mušęs tuos mokytojus, kad ir geidaujančius mūsų vertybių, aš valgyčiau krauju apšlakstytą duoną.
6. Dar ir nežinome, kas mums svarbiau, ar kad mes juos, ar kad jie mus pergalėtų. Užmušęs šiuos Dhritarāštros sūnus, sukilusius prieš mus, ir mes nebenorėtume gyventi.
7. Užniktas užuojautos niūkumo, mano protavimas krinka, ir nebenuvokiu, kas mano pareiga; tai ir klausiu tave, kas būtų geriau (man daryt). Pasakyki man, Tavo mokiniui, tai ryškiai! Mokink mane, tave prašantįjį!
8. Nenumatau, kad išnyktų mano nusiminimas, kurs džiovina visus jausmus, jeigu pasaulyje ir įgyčiau nelyginamai klestėjančią valdžiuvą ar tapčiau net dievaičių viešpačiu!

Sandžaja sakė:

9. Taip kalbėjęs Hrišikėšai (Krišnai), Gudakėša (Ardžuna), tas Parantapa, nutilo, sakęs Govindai (Krišnai), kad nenorįs kovoti.
10. Tada Hrišikėša, lyg nusišypsodamas viduryje tarp abiejų kariuomenių, tarė nusiminusiajam šį žodį, Bhārata.

Palaiminimo Viešpats sakė:

11. Tu gailies tų, kurie neapgailėtini, nors tavo žodžiai ir yra prasmingi. Išminčiai negedi nei dėl gyvųjų nei dėl mirusiųjų.
12. *Nebuvo laiko, kada nebūčiau buvęs, nei tu, nei šie tytveikų didžiūnai, ir nesiliausime būną po viso.*
13. *Kaip gimusysis savo kūne patiria vaiko metus, jaunatvę ir senatvę, taip jam ir tenka naujas kūnas. Ryžtingasis todėl nesigraudena.*
14. Santykiavimai su daiktiškumu, Kauntėja (Ardžuna), padaro patiriamu šaltį bei karštį, smagumą bei skaudumą, visa-tai užaina ir praeina, būdamos pragaištančios patirtys. Pakęski jas, Bhārata!
15. Kurio jie nebesukrečia, Vyrų Stipriausiasai, kurs pasilieka nejaudinamas skausme bei džiaugsme, tas pribrendęs nemirtingumui.
16. Kas neesmiška, tam nėra buvimo, o kas esmiška, tai niekumet negali pranykti. Tai galutinai išmano, kurs tiesą regi.
17. Žinoki, kad esamasis Tat (Visatos kilmė), kurio Visata yra išplėsta, nėra sunaikinamas, niekas negali įvykdyti Nepakintančiojo pranykimą.
18. Sakoma, Įsikūnyjusiojo apraiškos pragaištančios, kurias sau kuria Esamasis, Nesunaikinamasis, Neišmąstomasis. Todėl kovoki, Bhārata (Ardžuna)!
19. Kurs Jį laiko žudytoju, ir tas, kurs mano, esąs žudomas, abu yra nežinėliu. Esamasis nežudo ir nėra žudomas.
20. Nėra Jis gimęs, ir nemiršta niekad, kaip buvęs, taip ir bus, niekumet negimęs, nuolatai esamas, amžinas, Jis nedingsta, kad kūnas ir žūva.
21. Kurs jį žino nesunaikinamu, nuolatai esamu, negimusiu, nemenkėjančiu, Pārtha, kai tas galėtų žudyti arba žudydinti?

22. Kaip žmogus nudėvėtus drabužius atideda ir naujus apsivelka, taip Esmiškumas išgyventus kūnus palieka ir apsireiškia iš naujo įsikūnydamas.
23. Nesužeidia Jo ginklai, ugnis Jo nedegina, vanduo nedrėkina, nedžiovina Jo vėjas.
24. Nesužeidžiamas, nesudeginamas, neišmirkomas, nesudžiovinamas, pastovus, visame būvas, nepajudomas, nepasenstas,
25. Jis įvardijamas neapreikštu, neišmanomu, nepakintančiu. Todėl, Jį tokiu pažinęs, neturėtai nusiminti!
26. Bet ir manydamas, kad Jis nuolatai gimstas ir mirštas, ir tada tu, Galingranki, neturėtai gedėti!
27. Kas gimsta, tiesa, tam tenka ir mirti, o vėl užgimti, kas mirė. Todėl neturėtų tave raudinti tai, kas daiktiškume neišvengiama!
28. Neapreikštos yra būtybės savo pradžioje, apreikštos vidurinėje būtyje, Bhārata, o išgaišusios, jos yra tik neapreikštos. Tai kam dejuoti!
29. Tūli žiūri į tai, kaip į nuostabumą, kiti apie tai kalba kaip apie nuostabumą, dar kiti girdi apie tai kalbant, kaip apie nuostabumą, bet visaip kalbant, ir visa-to pasiklausius, dar nėra išmanyta.
30. Kas įsikūnyja, tai niekuomet nėra sužeidžiama kūne, Bhārata! Todėl nereikėtų liūdėti dėl gyvūnų!
31. Ir atsižiūrėdamas į savo pareigą, tu neturėtai būgštauti.
32. Kariui nieko nėra garbingesnio kaip kovoti, Pārtha, už teisingumą. Tarsi dangaus vartai jiems vertęsi, taip yra palaiminti kariai, kuriems tenka tokios kovos!
33. Nenorėdamas kovos už teisingumą, tu neigi savo pareigą bei garbę, ir pasidarai nuodėmingu.
34. Tau tektų neišdylanti gėda. O tauriajam panieka baisesnė už mirtį.
35. Didieji kariai vežimuose manys, tu pabūgęs bėgai iš kovos, o jų iki šiol labai gerbiamas, būsi menku laikomas.
36. Tavo nedraugai kalbės tave peikiančius žodžius, tavo išgales pašiepdami. O kas daugiau skaudėtų negu tai?
37. Užmuštas tu patektai į dangų, o priešą nuveikęs, tu pasimėgtai žeme. Todėl pakilki, Kauntėja, pasiryžki kovai!
38. Imki kaip lygų džiaugsmą bei skausmą, naudą bei nuostolį, pergalę bei pralaimėjimą! Jusokisi kovai, ir tu nebūsi nuodėmingas! —
39. Taip aiškinta tau iš protavimo mokslo. Dabar klausykis, ką gavatos budrumas pataria! Tam atsidavęs, Pārtha, tu atmesi, kas veiklumą smelkia.
40. Ir nebūs nepasisekimų, nebūs jokių nuklydimų. Net visai menkas pasišventimas pareigai numalšina didžią baimę.
41. Ryžtingoji siela yra vieninga, Kurų Numylėtasai! Labai išskiedusios ir nesibaigiančios yra suglebelių nuomonės.
42. Nesusipratėliai aiškinasi kalbingai, įsikibę į šventraščių žodžius, Pārtha, tvirtindami, kad juose neesą nieko daugiau, kaip kas rašmenimis žyminama.
43. Geidulingos sielos, jie tiki įkilsią į aukščiausiąją dangų ir pateksią į naują užgimimą kaip į tikrą savo darbų davinį ir visokiais žygiais įgysią smagumą ir viešpatingumą.
44. Visiems, kurie trokšta pomėgių ir įsigalėjimo, kurių dvasia tuo patraukta, nėra galimas sielos nusistatymas ir parimimas laiminančiame susikaupime.

45. Šventraščiai kalba apie tris prigimties kokybes. Laikykis aukštų kokybių, Ardžuna, aukštų priešybių griūtės, pasilikdamas patvariai skautume be lobia goduliavimo, susikaupęs Esmėje!
46. Kaip iš visų pusių suplaukęs mažo tvenkinio vanduo yra naudingas visakam, taip viskas yra šventraštyje, kas šviesina dvasininką.
47. Tavo dalykas yra vien teisingas veikimas, bet niekad os jo daviniai. Nesileiski akstinamas veiklai to, kas tau iš jos teks, bet nepasiduoki dykinėjimui!
48. Patvarus gaivatoje dirbki savo darbą, prisikibimą atmetęs, Dhanandžaja! Tesie tau vistiek pavykimas ir nepavykimas! Toks sielos giedrumas vadinamas gaivata.
49. Daug menkesnis negu gaivata iš susimąstymo yra veiklumas, Dhanandžaja. Susivoki skaisčiame budrume! Apgailėtini yra, kurie dirba viliojami lobia.
50. Kurs yra budrios dvasios, tas iškyla iš abiejų, iš maginančio ir skudinančio veikimo. Todėl gyvėki gaivatoje! Gaivata suteikia sugebėjimą veiklai.
51. Išminčius, atsibudęs dvasinėje šviesoje, atsižada savo pastangų vaisių; iškilęs iš gimimų būtinumų, jis susivokia pačiame išganingume.
52. Jeib tu budrėdamas galėtai atmesti apsiniaukimo painiavas, tu turi laikytis aukšt visą to, kas būtų ar buvo girdima.
53. Jeib tu, klaidinamas visokių mokslų, galėtai pasilikti nesuvirpintame sąmoningume, tu turi siekti gaivatos budrumo.

Ardžuna sakė:

54. O kuo pasižymi tas, kurs yra nuolatinio budrumo ir gilaus susikaupimo, Kėšava? Kaip kalba, kurs yra patvarios dvasios, kam jis mėgsta sėdėti, kam vaikščioti?

Palaiminimo Viešpats sakė:

55. Kurs atmeta visus geidavimus, Pārtha, kurie smelkiasi į širdį, ir, parimdamas Esmėje, yra patenkintas esmingumu, tas vadinamas esančiu tvirtos dvasios.
56. Kurio širdis nebesuvirpa skausmuose, ir linksmume liekasi be užgaidų, kuriam nebėra aistrų, baimės, pykčio, tas vadinamas patvarios dvasios užsigrūdėliu.
57. Kurs visais atžvilgiais būva be prisikibimo, vis-tiek ar jį pataikintų malonumas ar nemalonus, nieku nebesidžiugindamas, nieku nebapsimaudydamas, tas yra patvarios dvasios.
58. Kurs savo jusles nuo juslinių dalykų atlaiko, kaip vėžlys savo narius įsitraukia, tas yra patvarios dvasios.
59. Juslių dalykai atkrinta nuo sielos, kuri jais nebeminta, jai liekasi tik dar jų skonis, bet ir skonis pranyksta, kada siela yra patyrusi Aukščiausiąjį.
60. Vis dėlto juslės kartais smarkiai užninka ir išmintingojo didžiųjų pastangų žmogaus širdį, Kauntėja, tarsi siekdamos ją išrauti iš šaknų.
61. Jas visas drausmėje laikydamas ir Manyje susivokdamas, aukščiausiam savo siekinyje, jis Manyje parims; jusles suvaldžius, dvasia tvirtėja.
62. Atsiduodamas juslių dalykams, žmogus prie jų ir kimba; iš to prikibimo kyla geidulingumas, iš geidulingumo išauga aistringumas;
63. aistringumas niukia dvasią ir atmintis pakrinka; tokia atmintis sudarko protą ir žmogus žūva.
64. Bet kurs, atsikliudęs nuo daiktiškumo traukos ir atsparos, gyvena daiktuose susivaldydamas, Esmei vadovaujant, tas pasiekia palaiminimą.
65. Palaiminime visos sielvartos išnyksta, ir nurimusioje širdyje užteka sąmoningumas.

66. Nėra budrumo tam, kurs nesusivaldo; nėra jo ir tam, kurs nesusikaupia; be susikaupimo nėra nurimimo, o nenurimusiajam nėra palaiminimo.
67. Klaidinančioms julsėms atsiduodant, jos prisitaikina nuotaiką, kuri protą plėšia su savim kaip vėjas vandenynė laivą.
68. Todėl, Didranki, protas tojo, kurs visiškai atitraukia jusles nuo juslinių dalykų, yra giedrus.
69. Kas yra aptemdanti naktis visoms būtybėms, tame atsigavusysis budi, o kas kitoms būtybėms rodosi budėjimu, tai reginčiajam tėra nakties prieblanda.
70. Kurio nebejaudina jį pasiekiančios geislumo pažados, kaip nebesujudina jūrų visos upės, kurios į jas liejasi, tas prikyła palaiminimą, bet ne tas, kurs trokšta geismo dalykų.
71. Kurs atmeta visus geidulius ir žengia tolyn be jų, be asmeninių siekimų, prie nieko neprisikibęs, tam tenka ramybė
72. Tai yra susivokimas Aukščiausiajame, Pārtha; ir nebėra krikdinamas, kurs jame yra atsigavęs. Amžiams pasibaigus, jis Aukščiausiajame nuvokia tilsną. (Nirvāna).

Toks tai yra palaiminančios Giesmės,
Bhagavad Gitos,
antrasis Pokalbis, įvardintas
„Gaivata iš Susimąstymo“.
(Sāṅkhya Joga.)

III pokalbis.

GAIVATA IŠ VEIKLUMO.

Žmogui numanius savo nesusipratimą, dieviškumas jo sieloje jam apreiškia, kokių veiksmų jis sąmoningėja. Gyvenančiam negalima būti nieko neveikus. *Gyvenimas yra nuolatinis vyksmas, kuriame dalyvauja kiekvieno gyvūno veikla. Nuolatai plinta pasaulio susikūrimas, ir kiekviena būtybė sprendžia jame savo uždavinį.*

To sprendimo raidoje iškyła įvairiausi reikalai. Į juos žmogus, būtent žmoniškumo pradas yra įpintas. Todėl jis veikti turi. Bet jo tobulėjimui būtina, kad jis dirbtų savo darbą, eitų jam skirtas pareigas. Tik jis neturėtų būt prisikibęs prie savo veikimo ir jo davinų, o turėtų pasilikti nesuvaržytas aukšt visa to. *Žmogaus pasidaravimo prasmė yra veikti kaip Visatos Kūrėjo priemonė.* Taip reikia suprasti savo pašaukimą. O pasiliekančiam savo veikloje be sėkmės tenka surasti tam priežastį.

Ardžuna sakė:

1. Jeigu protavimas daugiau reikštų negu veikimas, kaip tu, Džanardana, sakai, kodėl tai man skiri tokį baisų uždavinį, Kėšava?
2. Savo keistais žodiais tu trikdai mano protavimą. Pasakyk man visai ryškiai, kaip galėčiau pasiekti gerovę!

Palaiminimo Viešpats sakė:

3. Kaip sakiau, Nenusikaltėli, gyvenime dvejaip tikima, būtent, kad gaivata prikopiama mąstymu, kaip tvirtina protaujantieji, ir veikiant, kuo rūpinasi gaiviai.
4. Žmogus neatsikliudo nuo veiklos, nieko nedarydamas, ir nepasieka tobulumo, visa-ko atsižadėdamas.
5. Niekas negali būti ir tik akies mirksnį nieko neveikęs; jis neišvengiamai savo prigimties kokybių yra verčiamas ką-noris daryti.
6. Kurs atsisėdęs sulaiko savo narius, kad pasilieka neveikią, bet savo viduje prisimena juslių dalykų, tas yra sugedusio protavimo ir vadinamas apsimetėliu.
7. Bet kurs savo jusles valdo savo protu, Ardžuna, be prisikibimo naudojasi savo veikimo nariais gaivatai iš veikimo, tas yra šaunus.
8. Daryki, kas teisingai darytina! Vis geriau yra veikti, negu neveikti. Net kūno reikmenės šaukia pasidarbavimo.
9. Neminint pasiaukojimo veiksmų, pasaulis palaikomas darbais. Todėl, Kauntėja, būki darbštus be prisikibimo!
10. Kadaisė sutvėręs žmones, jiems skirdamas pasiaukojimą, Kūrybos Viešpats sakė: Aukodamiesi tarpsite; tegul tai būna jūsų pageidavimų penas (jūsų melžiama karvė)!
11. *Dieviškumui teikdamiesi, jūs misite iš dieviškumo; taip vienas tekdamas antram, jūs pribrešite aukščiausiam labui.*
12. Dieviškumas, priimdamas pasiaukojimą, jums suteiks patenkinimą. Kurs neatlygina tam, iš kurio jis minta, tas yra vagis.
13. Taurieji, kurie minta tuo, kas lieka iš atnašų dieviškumui, laisvinami iš nuodėmių; bet tieji, kurie visa skiria savo asmeniui, yra niekingi nusidėjėliai.
14. Gyvūnai tarpsta iš maisto, kaip maistas iš lytaus, lytus iš aukų, o aukos auga iš veiklumo.
15. Žinoki, kad veiklumas kyla iš Kūrėjo, Kūrėjas iš Aukščiausiojo; todėl Aukščiausiasis, kurs visame yra, būva ir aukoje.
16. *Kurs gyvendamas nedalyvauja gyvenimo raidoje (neseka sukamuoju ratu), pasimėgdamas juslėmis, nusideda gyvenimui, Pārtha, ir gyvena be prasmės.*
17. Bet kurs pasimėgsta vien Esmingumu, Jame viename rasdamas visą apstą, Juo būdamas visiškai patenkintas, tam nieko nebėra, ką daryti.
18. Jis nesisieja su veikimu nei su neveikimu ir jis nepasidaro priklausomu kokių nors būtybių.
19. Todėl visumet be prisikibimo vykdytinas yra darbas. Tokiu būdu, dėdamas pastangas, žmogus susivokia Aukščiausiamame.
20. Vien tik savo veikimais valdovas Džanaka ir kiti, gyvendami žmonių gerovei, tobulėjo. Taip ir tu, į tą gerovę atsižvelgdamas, turėtai darbštus būti!
21. Ką tik veikia žymesnybė, tą ir kiti žmonės daro; jos pareikštas pavyzdys viso pasaulio yra sekamas.
22. Nėra Man nieko darytino visose trijose gyvatose, Pārtha, ir nieko nepasiekto, kas siektina; vienok visuose veiksmuose Aš esmi.
23. Jeigu Aš nedalyvaučiau nesiliaudamas veiksmuose, žmonės visur mestų darbą ir slinktų mano taku, Pārtha.
24. Pasauliai sugriūtų, jeigu Aš kada nieko nebeveikčiau. Aš būčiau sumišimo kūrėju ir pražudyčiau šias gimines.
25. Kaip neišmanėliai veikia su prisikibimu, Bhārata, taip ir išmintingasis turėtų veikti, bet be prisikibimo, siekdamas pasauliui gerovės.

26. *Išmintingasis neturėtų atitraukti neišmanėlius nuo jų darbo, prie kurio jie kimba, bet juos skatinti mylėti veiklumą, pats būdamas veiklus Man atsidavęs.*
27. Visi veiksmai visumet sukeliama gamtos kokybių. Savo esmėje savininkavimo (egoizmo) apsvaigintasis mano, jis esąs veikėjas.
28. Vienok tasai, Galingranki, kurs nuvokia esmišką skirtumą tarp kokybių ir veiksmų, ir supranta, kad kokybės yra kokybėse skatinimu, nepavergiamas savo veikimo.
29. Gamtos kokybių apmonyti neišmanėliai yra kokybių verčiami veikti; neturėtų jų klaidinti, kurs visa žino.
30. *Man skirdamas visus veikimus, savo širdimi parindamas Esmėje, nesikurdamas vilčių, nesikaupdamas lobio, atsigavęs iš aistrumo, taip tu sukilki!*
31. Kurie patvariai laikosi Mano nuomonės gyvu tikėjimu, nesišiaušdami, tuos išvaduoja jų veiklumas.
32. Kurie į tai šnairuoja ir nesilaiko Mano patarimais, tuos žinoki esant apniauktos dvasios! Netekę nuovokos, jie žūva.
33. Gyvent atitinkamai savo prigimčiai linksta ir išmintingasis. Gyvūnai seka prigimtimi; jai priešinties be prasmės.
34. Juslinių dalykų patrauka ir atspara glūdo juslėse, jiedviem nereikia pasiduoti; juodu trukdo atsigavimą.
35. *Geriau yra eiti savo pareigas be sėkmės, kaip kitų pareigas sėkmingai. Geriau savo pareigose ir mirti; kitų pareigose glūdo grasa.*

Ardžuna sakė:

36. Bet kas verčia žmogų nusidėti, ir net prieš norą, Varšnėja, tarsi jis būtų galios veikiamas?

Palaiminimo Viešpats sakė:

37. Padaro tai geiduliavimas bei aistringumas, gimdamu iš kaitriosios kokybės, kuri yra didė rijikė ir labai kenksminga. Pažinki ją gyvenime kaip priešą!
38. Dūmai gaubia liepsną, veidrodis plikinas dulkių, gemalas apgobtas gimdos, taip gyvenimas tos kokybės yra siaučiamas.
39. Geiduliais niaukiamas net išminčiaus išmanymas šiojo nuolatinio priešo, kurs, Kauntėja, yra neišdeganti liepsna.
40. Sako, jis gyvenęs juslėse, nuotaikoje ir protavime; iš čia jis klaidinąs išmanymą, apgaubęs įsikūnijusiaja siela.
41. Todėl iš karto tramdyki savo jusles, Bharatų Geriausiasai. Parblokški nuodėmių gamintoją, žinojimo ir išmanymo naikintoją!
42. Sakyta, kad juslės esančios šaunios, bet pranašesnis už jas yra protas, jį viršija išmintis, bet ir už ją kilnesnis yra Jis, būtent Esmingumas.
43. Taip, Jį nuvokęs aukštesnį už išmanymą, savo esmę tvirtinki Esmingume! Nuveiki, Galingranki, priešą, kurs reiškiasi geiduliais ir sunkiai yra apgalimas!

Toks tai yra palaiminančiosios Giesmės,

Bhagavad Gitos,

trečiasis Pokalbis, įvardintas

„Gaivata iš veiklumo“.

(Karma Joga).

IV pokalbis.

GAIVATA IŠ SKAISTĖJANČIO IŠMANYMO.

Žmogus turėtų į savo veiklą žiūrėti kaip į Aukščiausiajam atnešamą auką. Krišna todėl antrina tiesos siekiančio mąstymo bei protavimo ir išmanymo būtinumą. Jų šviesoje tikrai gali būti patikrinamos pareigos, kurias reikėtų eiti be atsižiūrėjimo į tai, kas iš to teks pačiam veikėjui. Tokiu atžvilgiu dėstomi įvairūs atsigavimo būdai. Krišna ir mini kartotinus įsikūnijimus, atsakydamas į Ardžunos klausimus, ir taip atsitiktinai dar prisimena Visatos amžiaus vyksmų, jeib aiškiausias supratimas būtų galimas.

Palaiminimo Viešpats sakė:

1. Šį nesvyruojantį atsigavimą Aš aiškinau Vivasvanui (Saulės Dieviškumui); Vivasvanas pranešė jį Manui; Manus jį skelbė Ikšvakui.
2. Tokiu būdu tas gaitvos mokslas teko ateičiai ir buvo sužinotas išminties didžiūnų; bet amžių srovėje jis nuseko, Parantapa (Priešų Nugalėtojai).
3. O šita senovėje žinotą atsigavimą Aš aiškinu šiandien tau, Man pasišventusiajam, savo bičiuliui; jis yra tikriausias slėpinys.

Ardžuna sakė:

4. Tu vėliau užgimei, ankstesnio gimimo buvo Vivasvanas, kaip tai turėčiau suprast, kad Tu pradėjęs tą mokslą skelbti? (Palyg. Jono Evang. 8, 57 ir 58) [4]

Palaiminimo Viešpats sakė:

5. Daug yra buvusių Man užgimimų, kaip ir tau, Ardžuna, visus juos Aš žinau, bet tau jie nėra žinomi, Parantapa.
6. Negimusios ir nepragaištančios esmės Aš esmi visų būtybių Viešpats, bet, glūdodamas apraiškoje, kuri yra Manoji, gimstu Savąja vaizdavimo galia.
7. Kada-nors tik žmonijoje nyksta teisingumas, Bhārata, ir nuodėmės įsigali, Aš Pats apsireiškiu.
8. Geriems apsaugoti, piktadariams išnaikinti, teisingumo dėsniams iš naujo statyti Aš amžiais gimstu kartotinai.
9. Kurs taip Mano dievišką gimimą ir veiklą iš tikrųjų išmano, tam, kūną palikus, nebetenka užgimti, jis atsigaua Manyje, Ardžuna!
10. Daug yra tų, kurie, iškilę iš geidulingumo, iš baimės ir nelabumo, Manyje susivokia; skaidinti išmanymo ugnimi, jie patenka į Mano būvą.
11. *Kokiu tik būdu žmonės Man artinasi, taip Aš juos priimu; Mano yra kiekvienas takas, kuriuo žmonės iš visur atkyla.*
12. Kurie geidauja sėkmės savo veiklai ant žemės, tie aukojasi dieviškoms galybėms (dievaičiams); o žmonių gyvenime veiklumui labai greitai tenka davinių.
13. Ketveri yra Mano išauginti žmonių luomai, kurie skiriasi kokybėmis ir veikimais. Pažink! Mane esant jų Kūrėju! O tik taip neveikiu ir nenusialinu.
14. Veikimai Manęs neapšlaksto, negeidauju savo darbo vaisiaus. Kurs Mane tokiu išmano, tasai savo veiklos nėra varžomas.
15. Tai išmanydami, proseniai siekė išvadavimo, skirdamiesi veikimui. Todėl ir tu būki veiklus kaip protėviai senais laikais!

16. Kas yra veikla ir kas neveikla, apie tai net žynių nuomonės svyruoja. Todėl noriu tau aiškinti, kas yra veikla, jeib, tai sužinojęs, liktarsi be nusidėjimo.
17. Reikalinga suprasti, kas yra veikimas, kas klaidingas veikimas ir kas neveikimas. Veikimo takas yra klampus.
18. Kurs veikime mato neveikimą, o neveikime — veikimą, tas žmonėse yra budrus ir veikdamas pasilieka iškilęs.
19. Kurio visi žygiai daromi be geidulių ir svajonių ir sutirpsta išmanymo ugnyje, tas budinčiųjų vadinamas išminčiumi.
20. Nebekibdamas prie savo veiklos davinių, visumet patenkintas, veikime būdamas nepriklausomas, tas žmogus ir veikdamas nieko neveikia.
21. Niekū nesivildamas, savo mąstymą ir širdį valdydamas, palikęs visą lobių graibstymą, vien kūnu veikdamas, jis nenusideda.
22. Patenkintas tu, kas pasiseka pasiekti, iškilęs iš priešingybių griūtės (džiaugsmo ir skausmo), nepavydus, likdamas pasisekime ir nepasisekime vis toks pat, tas ir veikdamas nėra varžomas.
23. Kuriam prisikibimas yra išnykęs, kurs laisvai laiko savo protavimą sąmoningumo šviesoje ir savo veikimą padaro aukojimu, tam veikiant, veikimas savaime vyksta.
24. Amžinasis Kūrėjas pats yra aukojimas ir pats auka, Kūrėjas ugnyje Kūrėjo atnašaujamas. Kurs visiškai atsiduodamas Kūrėjui veikia, pats aukoja save ir gyvėja Kūrėje.
25. Tūli gaiviai aukojimą skiria dieviškoms galybėms (dievaičiams), kiti net aukojimą aukoja, jį išliedami į Kūrėjo ugnį;
26. kiti aukoja pradedamą girdą ir kitas jusles susikaupimo ugnyje; dar kiti aukoja, ką girdi ir ką šiaip juslėmis patiria jusmo ugnyje;
27. vėl kiti aukoja visą juslių veiklą ir gyvybės kvėpavimą gaivatos ugnyje, kuri, jiems susikaupiant, įžiebta išmanymo;
28. kiti aukoja lobį, atneša užsigrūdinimo ir gaivatos auką; kiti aukojasi tyliu skaitymu ir išmanymo siekimu, o vienuoliai — aštriais apžadais;
29. dar kiti laiko kaip auką iškėpavimą įkvėpavime ir įkvėpavimą iškėpavime, manydami tokiu kvėpavimo prižiūrėjimu įkylą į gyvenimo prieglaudą;
30. kiti, saikingi valgyme, aukoja savo gyvybės kvapą gyvybės kvapuose. Visi šie moka aukoti ir savo aukojimu jie atsigaua iš susibjaurinimo.
31. Kuriems skani gyvenanti aukų esmė, tie patenka į nekintantį amžinąjį Kūrėją; neaukojantiems neskirtas žemiškasis ir ne anasis gyvenimas, Kurų Geriausiasai.
32. Daug visokių aukų paskleidžiama ties aukščiausiuoju. Žinoki, kad visos jos kyla iš veiksmo! Tai išmanęs, būsi išvaduotas.
33. Geresnė už daiktinę yra auka, kuri atnešama išmanymu, Parantapa; visas veikimas be išimties turi savo aukštumą išmanyme.
34. Jo sieki klusnumu, klausinėjimu ir tarnavimu! Tiesą regintieji išminčiai tave pamokys.
35. Tiesai budrėjęs, nebepateksi į šį apsiniaukimą, Pāndava; nėra taip tu visas būtybes be išimties matysi Esmingume, tai esti Manyje.
36. Net būdamas nuodėmingiausiasis visų nusidėjėlių, tu išmanymo keliu iškilsi iš visų nustumimų.
37. Kaip uždegta ugnis visus degmenis paverčia pelenais, Ardžuna, taip išmanymo ugnis visus veikimus sudegina.

38. Nėra gyvenime panašaus kito skaistintojo kaip išmanymas. Kurs gaivatoje gyvėja, tas įgyja išmanymą tikru laiku Esmingume.
39. Ir tikėjimu gyvenančiajam sušvinta išmanymas, jeigu jo nuoširdžiai siekia. Išmanymas tenka ir tam, kurs suvaldo savo jusles; sąmoningėjęs jis be delsimo iškyla į aukščiausiąjį ramumą.
40. Bet nenusimanančioji, netikinčioji ir abejojančioji asmenybė žūva; nei šis, nei kitas gyvenimas ir joks palaiminimas nelemtas abejojančiajam.
41. Kurs gaivatoje yra atsižadėjęs veikimo, kurs abejojimą yra nuveikęs išmanymu, kurs yra patekęs Esmingumui, tas veikimo nebepančiojamas, Dhanandžaja.
42. Todėl Esmingumo išmanymo kardu nudėki abejojimą, gimusį iš nežinojimo, kurs glūdo širdyje! Tvirtinkis gaivatoje ir būki ryžtingas, Bhārata!

Toks tai yra palaiminančiosios Giesmės,
 Bhagavad Gitos,
 ketvirtas Pokalbis, įvardintas
 „Gaivata iš skaisčiau išmanymo“.
 (Džana-Vibhaga-Joga).

V pokalbis.

GAIVATA IŠ VEIKSMO DAVINIŲ ATSIŽADĖJIMO.

Ardžuna kartoja klausimą apie atsižadėjimą nuo veikimo pasiekimų ir apie gaivatą. Ir Krišna nušviečia laimingumą tų, kurie nebekimba prie veikimo davinių, vienok eina savo pareigas su pasišventimu, žinodami, kad viskas, visi vyksmai kyla iš Esmingumo apsišėkimų, iš Kūrybos galių. Asmeniškasis žmogus iš savo galios nieko gero ir švento, visai nieko padaryti negali. Visas labas pareina iš Aukščiausiojo. Kurs nori tikslingai elgties, turi siekti budrumo, sąmoningėjimo. Tada jis veikia kaip Aukščiausiojo valios priemonė. O ta valia apsišėkia dieviškoji išmintis.

Ardžuna sakė:

1. Tu giri atsižadėjimą nuo veikimo davinių, o toliau vėl giri gaivatą; kas yra jūdviejų geriau? Pasakyki man tai, visa ryškiai aiškindamas.
- Palaiminimo Viešpats sakė:
2. Atsižadėjimas ir gaivata iš veikimo, abu kelia į aukščiausiąjį palaiminimą. Bet gaivata iš veikimo yra pranašesnė už atsižadėjimą nuo veikimo davinių.
  3. Žinotina, kad atsižadėjusysis, jeigu jis yra patvarus, jeigu jis niekam nėra nelabas ir nieko nebegeidauja, kuriam iš tikrųjų nebėra priešingybių griūčių, Didranki, laiminamas, ir jis laisvėja lengvai iš apkalimo.
  4. Vaikai, bet ne išminčiai, kalba apie žmogaus pakitimą protavimu ir apie pakitimą gaivata kaip apie du skirtingu keliu; o kurs tik ir vienaip nuoširdiai pasistengia, įgyja abiejų labą.
  5. Tas lygis, kurį protaujantieji pasiekia, į tą įkyla ir gaiviai; esmiškai mąstymas ir gaivata yra vienas ir tas pats; kurs tai mato, tas regi.

6. Tiesa, atsižadėjimas, Didranki, be atsigavimo yra sunkiai vykdomas, bet gaivatai pasiskyrusysis gailius ne po ilgo susivokia Aukščiausiąjame.
7. Kurs yra gaivatoje budrėjęs, kurs yra skaisčios širdies, drausmingos asmenybės, suvaldytų juslių, kurio esmė sąmoningėja iki visų būtybių Esmiškumo, tas ir savo paties veiklos nėra veikiamas.
8. Aš nieko nedarau, sakosi Esmingumą nuvokęs iškilusysis, kada jis žiūri, klausos, liečia, uosto, valgo, juda, miega, kvėpuoja.
9. Kalbėdamas, duodamas, imdamas, akis atverdamas ir užmerkdamas, jis numano, kad juslės dalyvauja jusliniuose dalykuose.
10. Kurs visą savo veiklą pašvenčia Aukščiausiąjam ir veikia atsikludęs nuo prisikibimo prie jos laimėjimų, tas nėra nuodėmių gadinamas, kaip lotaus lapas neišmirkomas vandens.
11. Gaiviai, kurie be prisikibimo veikia vien kūnu, mąstymu, protavimu, dargi juslėmis, tie deda pastangas savo esmei skaištėti.
12. Atlyžęs savo veikimo naudingumui, nusiteikusysis įkopia į galutiną ramumą; nedarnusis, akstinamas savo geidulių, prisikimba prie savo veiklos vaisių ir yra jų sustinginamas.
13. Dvasioje atsižadėjęs nuo visų veiksmo davinių, tapęs savo asmenybėje viešpatingu, įsikūnijusysis gyvena devynių vartų gyvatoje (kūne), o nei neveikia, nei veiktina.
14. Pasaulio Viešpats nekuria tyčia veiklumo nei veikimų, nei veiklos bei jos davinių sutapimo; visu tuo reiškiasi pati prigimtis.
15. Viešpats neprisiima kieno nors nuodėmės nei dorybės. Kada išmanymas apniaukiamas nesižinojimo, gyvenantieji tekša drumstume.
16. *Bet kuriems nesižinojimas yra išnykęs Esmingumo patyrimė, tiems saulėta išmintis atspindi Aukščiausiąjį.*
17. Mąstydami apie Esamąjį, su savo esme susivokę Esamame, gyvendami Esamame, Esamam būnant aukščiausiuoju jų siekiniu, jie nukyla, iš kur nebegrižta, jų nuodėmės yra pranykusios sąmoningume.
18. Tokie šviesuoliai stebi lygiu būdu žinojimą bei kuklumą įsigijusiųjų dvasininką, karvę, dramblių, šunį, net gi tą, kurs šuns mėsą kepa.
19. Jau žemiškame gyvenime viršų palaiko, kurių dvasia tokiaame kilnume pasilieka. Amžinasis Kūrėjas neapdergtas visame yra lygus, todėl jie Kūrėjuje ir gyvena.
20. Susivokusysis Aukščiausiąjame nesileidžia džiuginamas to, kas jam malonu, ir nesileidžia jaudinamas to, kas jam nemalonu; tvirtos, neapniauktos dvasios jis Aukščiausiąjame vis būva.
21. Kurio esmė nekimba prie daiktiškų dalykų, tas randa Esmingume palaimą; gaivata susivokęs Aukščiausiąjame, jis džiaugiasi nesibaigiančiu laimingumu.
22. Pasismagininimai, kurie kyla iš geiduliavimų patenkinimo, yra vien vargsnų gimda; prasidėję jie ir baigiasi, Kauntėja; ne jais pasimėgsta atsibudusysis.
23. Kurs žemiškame gyvenime, kol dar nėra atlaisvintas nuo kūno, įstengia nuguldyti iš geidulių ir pykčio kylančias jėgas, tas yra tvirtas ir palaimintas.
24. Kurs savo viduje jaučia patenkinimą, savo viduje yra džiuginamas, viduje nusimano šviesus, tas gaivius gyvėjęs Aukščiausiąjame ir nuvokia amžinąjį tilsmą.
25. Šitą Aukščiausiojo tilsmą prikopia išminties didžiūnai, kada, jų nuodėmėms išnykus, jie iš dvejojumo išneria, savo širdį suvaldo ir pasidžiaugia visų būtybių gerove.

26. Iškilę iš geidulingumo ir aistringumo, mintis nutildę, drausmingumu atsigręžusieji, savo esmę pažinę, patiria Aukščiausiojo palaiminimą.
27. Atsigręžęs nuo visa to, kas aplink jį yra, žvilgį laikydamas tiesiai iškėlęs, išlyginęs kvėpavimo takais judantį įkvėpavimą ir iškvėpavimą,
28. jusles, nuotaiką ir mąstymą sulaikydamas, iškilimo Aukštumą pasirinkęs galutiniu savo siekiniu, išnykus geiduliavimui, baimei ir pykčiui, toks gaivius (pasišventėlis) yra visiškai išvaduotas.
29. Pažinęs Mane kaip tąjį, kurs gerėjasi pasiaukojimais ir užsigrūdinimais, kurs yra didysis Visatos Viešpatis, visų gyvūnų mylėtojas, tas pasiekia ramumą.

Toks tai yra palaiminančiosios Giesmės,
Bhagavad Gitos,
penktasis Pokalbis, įvardintas:
„Gaivata iš veiksmo davinių atsižadėjimo“.
(Karma-Sannjāsa-Joga.)

VI pokalbis.

GAIVATA IŠ PASIŠVENTIMO ESMINGUMUI.

Krišna čia dar daugiau pasako apie atsižadėjimo ir atsidavimo pavykimą, būtent apie gaivatos laipsnius, apie budrėjimą Aukščiausiajame. Ardžuna klausia, kuri tam būtų sąlyga, ir Krišna atsiliepia, kad tam yra reikalingas visiškas nuotaikos nurimimas ir nuolatinis žmogaus pasistengimas. Paklausus Ardžunai, kas išeitų iš nepasisekimo gaivatoje, nors pasistengta, Krišna atsako: Geresnės tam sąlygos iš naujo užgimstant, pilnesnis aplinkos tam tinkamumas, geresnės progos pasisekimui, toliau nuoširdesnis pasišventimas pačiam Esmingumui. Tada pagaliau pasiekamas tobulumas.

Palaiminimo Viešpats sakė:

1. Neprisikibdamas prie savo veikimo davinių, vien darydamas, kas darytina, taip elgiasi atsižada (Sannjasi) bei gaivius (Jogi), bet ne tas, kurs gyvena be aukojimo ugnies ir nieko neveikia.
2. Žinoki, Pāndava, kad tai, kas vadinama atsižadėjimu, yra ir gaivata (Joga). Nieks nepasidaro gaiviumi, kurs neatsižada savo geidulingumo.
3. Norint atsigauti Dievuje, pasisekimo sąlyga yra veikimas, gaivatą pasiekus, ramėjimas yra būtinas pažangai.
4. Kada žmogus nebekimba prie juslinių patirčių arba prie savo veiklos davinių, atsižadėdamas visų geidavimų, tada sakoma, jis pasiekęs gaivatą.
5. Leiski savo sąmonybei būti Esmingumo traukiamai, o neleiski jai smukti; Esmingumas yra tikriausiai sąmonybės draugas, bet ir priešas.
6. Esmingumas yra sąmonybei draugiškas, kada jis jos savininkavimą yra išgesinęs, bet saivaliojančiai sąmonybei Esmingumas yra priešas.
7. Kurio sąmonybė yra atsidavusi Esmingumui, tas liekasi tos pačios nuotaikos kaitroje bei speige, džiaugsmo bei skausme, garbėje bei gėdoje.

8. Kurį žinojimas ir išmanymas patenkina, kurs, dvasinėje aukštumoje laikydamasis, nutildo jusles, tas vadintinas gaiviumi; jam lygios reikšmės yra grumstas, akmuo ir auksas.
9. Kurs lygiu būdu pasitinka mylimus, bičiulius, priešus, niekuo nesidomaujančius, bešališkuosius, nelabuosius ir gimines, gerumą ir piktumą, tas pasidaro pavyzdingu.
10. Tegul gaivius visuomet būna iškilęs, likdamas nuolat vidinėje vienatvėje, valdydamas savo mintis ir visą asmenybę, gyvendamas be užgaidų ir be naudos kaupimo;
11. įsirengęs švarume patogų pabuvimą, ne per aukštai ir ne per žemai, savo drobėje ir gyvumo odoje bei žolėje, visa tvarkiai sudėta,
12. tada kaupdamas savo mąstymą, valdydamas savo minčių ir juslių judesį, parimdamas lyg atsisedęs krėslė, tegul jis skiriasi gaivatai, jeib jo asmenybė skaistėtų.
13. Laikydamas nuolatai tiesų ir nesvyruojantį kūną, galvą ir sprandą, žvelgdamas tiesiog priekin, nestebėdamas, kas vyksta šalimais,
14. su nurimusia nuotaika, atmetęs baimę, tvirtas savo apžade būt pasišventusiam, prižiūrėdamas savo mąstymą, su savo siela Manęspi pakilęs, taip tegul jis būna Man atsidavęs!
15. Visumet parimdamas Esmėje, mintis stabdydamas, taip gaivius pasiekia tilsmą, aukščiausiąjį išganymą (Nirvana), kurs Manyje jo laukia.
16. Nėra gi galima gaivata tam, kurs per daug valgo arba nieko nevalgo, kurs mėgsta per daug miegoti ar visai nemiega, Ardžuna.
17. Saikumu tvarkant mitimą ir pomėgi, elgesį ir veikimą, miegojimą ir budėjimą, gaivata pasidaro visų skausmų tildytoja.
18. Kada drausmintas mąstymas nurimsta Esmingume ir visi geidavimai yra išgesę, tada žmogus yra susivokęs.
19. Kaip žiburys užūkšmyje negaisčioja, taip kalbama esąs gaivius, kurs suvaldo savo mintis; gaivata jį tvirtina Esmingume.
20. Kurio mintys nurimsta tildomos pasiskyrimu gaivatai, kur, esmiškai žiūrint, sąmonybė nuvokiama Esmėje, čia yra pasitenkinama Esmingumu.
21. Kad jaučiamas aukščiausias išganymas, kurs tik šviesiausiam išmanymui patiriamas anapus juslinio gyvenimo, ir čia pasitvirtinama nebsišalinant nuo Esmingumo,
22. kad, visa tai pasiekus, manoma nebesant didesnio už tai laimingumo ir, jame parimstant, nebesįjaušinama nei didžiausiu skausmu,
23. tada, reikėtų žinoti, yra pasiekta, kas vadinama gaivata, kurioje atkrinta visi saitai su vargšmais. Šitai gaivatai reikia ryžtingai atsiduoti su nenusimenančia širdimi.
24. Palikęs be išimties visus svajonių sukurtus geidulius, manymu nuveikęs, kas juslėms iš visų šalių susiburia,
25. tegul gaivius palaipsniui įgytu išmanymu tvirtai siekia nurimimo, su dvasia pakilęs į Esmingumą, nieko nebeprisimindamas!
26. Kada tik nerimstančioji, nenusistačiusioji širdis skrajotų, reikia ją sudrausti ir patraukti Esmės priežiūron!
27. *Aukščiausioji palaima gobia ir gaivina gaivių, kada jo širdis yra nurimusi, jo karščiaavimas ataušęs ir kada jis, iš nuodėmių iškilęs, atsibunda Aukščiausiajame.*
28. Pasišvėsdamas Esmingumui, gaivius nebensideda, gyvėja Aukščiausiajame ir ramybėje džiaugiasi nesiliaujančiu palaiminimu.
29. Visose būtybėse jam numanomas Esmiškumas ir visos būtybės Esmingume, giedrėjęs gaivatoje, patsai jis visur stebi tą patį.

30. *Kurs mane regi visame ir mato visa Manyje, tam aš niekadęs nepradingstu, ir jis nuo manęs niekumet nebsišalina.*
31. Kurs, esmėje susivokęs, mane garbina kaip glūdantį visose būtybėse, toks gaivius visokioje būvoje yra Manyje.
32. Nuvokęs savyje Esmingumą ir todėl matydamas tą patį visuose dalykuose, Ardžuna, džiaugsme ir skausme, tas laikomas aukščiausiai iškilusiu gaiviumi.

Ardžuna sakė:

33. Aiškini man gaivatą, Madhusūdana, kaip iškilimą, bet man jis nenumanus dėl nuolatinio širdies nerimo.
34. Širdis tikriausiai yra be ramumo, Krišna; ji ūmi, atkakli, nepalenkiamo; manau, kad ji kaip vėjas sunkiai sulaikoma.

Palaiminimo Viešpats sakė:

35. Be abejonės, Didranki, sunku nutildyti širdies nerimą, bet pratimais, Kauntėja, atsižadėjimais jis nutildomas.
36. Tiesa, kad gaivėti vos įmanoma tam, kurs nepajėgia susivaldyti; bet, kurs tam pastangas deda, tas tikromis priemonėmis gali tai pasiekti.

Ardžuna sakė:

37. O kurs nesusivaldo, vis dėlto gyvena tikėdamas, nors nesirūpindamas gaivata, ir geriau jos nepasiekia, kuriuo taku jis eina, Krišna?
38. Ar jis pagaliau nepraranda abiejų, būtent gaivatos ir tikėjimo, ir neišsklinda kaip debesis, Didranki? Ar apniauktas jis nenuslysta nuo tako Aukščiausiajin?
39. Teikis, Krišna, man šitą abejonę visiškai nuglodonti! Nėra man, be Tavęs, tokio, kurs tai padaryt galėtų.

Palaiminimo Viešpats sakė:

40. Jis nepražūva, Pārtha, nei šiame, nei būsimame gyvenime; tikrai joks geros valios žmogus, Numylėtasai, nenuklysta į skaudžios lemties taką.
41. Prikopęs teisingųjų gyvatas ir čia pabuvęs neprimenamus metus, jis, nors buvęs atkritęs iš gaivatos, užgimsta skaisčiųjų ir palaimintųjų namuose.
42. Gal net būt, kad jis gimsta išmintingų gaivių šeimoje; tik, tiesa, toks užgimimas šitame pasaulyje labai retai kam tetenka.
43. Čia tai jis vėl susiranda tuose budrumo santykiuose, kuriuose jau gyveno buvusiam savo žmogystos amžiuje, ir jis iš naujo stengiasi tobulėti, Kurų Džiugintojau!
44. Gyvėjusios, seniau padarytosios pastangos jį neša nestabdomai tolyn; ir pasirūpindamas atsigauti, jis išskyla per visus Aukščiausiojo įvardyjimus.
45. Visu atsidėjimu pasistengdamas, toks gaivius, skaisčiųjės nebusikalsdamas, tobulėjęs tūlais užgimimais, kopia Aukščiausiu taku.
46. Toks gaivius yra geresnis už gailių, jis laikomas net pranašesniu už išminčių ir stipresniu už veiklumui pasidavusiuosius. Todėl būki gaiviumi, Ardžuna!
47. *Bet visų gaivių sau artimiausiu bei kilniausiu laikau tąjį, kurs gyvu tikėjimu man pasišvenčia, jis savo esmėje atsibunda Manyje.*

Toks tai yra palaiminančiosios Giesmės,
Bhagavad Gitos,
šeštasis Pokalbis, įvardintas
„Gaivata iš pasišventimo Esmingumui“.
(Adhjatma Joga).

II dalis.

ŽMOGUS IR AUKŠČIAUSIASIS.

Šios dalies pokalbiuose Krišnos pareiškimai iškyla iki aukščiausiųjų išminties klausimų. Kreiptasi iš Visatos į tai, kas yra jos prasmė ir esmė. Aiškinama, koks yra sėkmingiausias būdas atsibusti, susivokti ir atsigausti Aukščiausiajame. Jis skelbiamas kaip tikriausia tikrovė, kuri vadinama Atmanu, sakytume, Esmingumu, prieš kurį visa Visata tėra šmėkšėjimas, sanskrito žodžiu: Maja [5].

Santykis tarp Aukščiausiojo ir Kūrybos ypačiai pareikštas IX-pokalbio 5-eilėsio žodiais: „Būdamas visų būtybių globa, neesu jose apstabintas; bet Mano Esmė jas gyvina". O kaip jis apreiškia Visatą, taip jis ją vėl ir atsiima, ir ji išnyksta. Tokiu būdu Jis yra Kūrėjas ir Naikintojas. Bet visas gyvumas, visos būtybės grįžta į Jį, iš apsireiškimo į neapsireiškimą.

Žmogui skirta dar ir sau pačiam šį grįžimą vykdyti. Atsitinka tai dvejopu būdu, kaip aiškinama XII-pasikalbėjime.

Vienu būdu žmogus pasiekia išvadavimą, pasistengdamas save nuvokti visose būtybėse ir visas būtybes savyje. Tam reikia nuolatai esmiškai gyvėti; tada numanomas visame amžinas Esmingumas, Atmanas. Šitam išmanymui šviesėjant, gaivatoje vyksta žmogaus išganymas. Bet tokiu būdu bręsti vieningumui su Aukščiausiuoju labai sunku.

Lengviau prieinamas ir aiškiau numanomas yra siekinys, kada žmogus, pasitikėdamas dieviškumu savo sieloje, Jam su visu mąstymu ir veikimu atsiduoda, žinodamas save esant Jame ir Jį savyje (Ev. Jono 14, 20). [6]

Šitam sužadinti aiškesnį išmanymą, palengvinti jo sušvitimą Atmano [7] ir Majos dvejopumas dar kitaip pareikštas. Būdamas ir gyvenimo pagrindu, Maja yra vadinama dar žodžiu Prakriti [8], apraiška, daiktiškumu, ir jai priskaitomos trys kokybės, Gunos [9]. Iš Prakrities tenka kilti į tai, kas anapus jos kaip jos pradas glūdo.

Yra tai įvardinta žodžiu Puruša [10], dvasingumas, dvasia. Jis yra Kūrėjas ir Išvaduotojas. Iš jo žmogui pareina visa galia visam, kas jį kelia, kad nusimano Dievuje. Tik žmogus turi į jį kreipties visu pasišventimu. Tada jis, pilnu sąmoningumu žinodamas esąs Dievuje, Aukščiausiajame, tuo randa galutinį išganymą. Jam tenka visiškas išvadavimas, pilnas atsigavimas, aukščiausias palaiminimas.

VII pokalbis.

GAIVATA IŠ SVARSTANČIO MĄSTYMO.

Čia Krišna aiškina išmanymo bei neišmanymo savumus ir Esmės šviesingumą. Pradedant jį numanyti, žmogui aušta išmintis, tvirtina ir skatina jį eiti savo pareigas be svyravimo. Žmoguje sukyla veikimui dieviškoji meilė. Ir šita meilė bei galia kuria žmoguje visa gera: išmanymą, ryžtingumą, veiklumą, taurumą.

Palaiminimo Viešpats sakė:

1. Klausykis, Pārtha, kaip tu, savo širdyje Manyje laikydamasis, pasistengdamas tvirtėti gaivatoje, Manyje ieškodamas savo prieglaudos, Mane, be abejonės, visiškai pažinsi!
2. Šitą pažinimą bei išmanymą noriu tau be išrankų sužadinti, kuriam pribrendus nebelieka nieko žinotino gyvenime.
3. Iš tūkstančių žmonių vos vienas stengiasi pasiekti tobulumą, o ir tų, kuriems pasistengus tai ir pasisekė, vos vienas Mane pažįsta esmiškai.
4. Žemė, vanduo, ugnis, oras, dūksmė (aitheris, akaša), protas, išmintis ir sąmonybė — tai yra aštuoneriopa Mano apraiška.
5. Vienok tai tėra apačia. Pažinki bet ir Mano kitąją, aukštesniąją gyvybišką tikrumą, Didranki, tąją, kuria palaikoma Visata!
6. Supraski, kad tai yra visų būtybių gimda, bet Aš esmi visos Visatos kilmė ir galutinumas.
7. Nėra nieko aukštesnio už Mane, Dhanandžaja, visa tai Manyje yra sunerta kaip brangmenų varstė ant siūlo.
8. Esmi vandens gaivumas, Kauntėja, mėnesio ir saulės spinduliavimas, šventumas Šventraščiuose (Vedose), balsas dūksmėje ir vyriškumas vyruose.
9. Esmi gaivusis kvapas žemėje, šviesumas ugnyje, visuose gyvūnuose gyvybė ir užsigrūdinimas visuose užsigrūdinančiuose.
10. Numanyki Mane amžinu visų būtybių daigu, Pārtha! Esmi išmintis išmintingųjų ir žibumas visa to, kas žiba.
11. Esmi stipriųjų galybė, jiems gyvenant be geidulingumo ir aistrų; būtybėse esmi pageidavimas, kurs nėra priešingas dėsniams, Bharatų Stipriausiasai.
12. Skaisčiosios, veikiančiosios ir vangiosios prigimtys yra iš Manęs; bet žinoki, kad Aš esu jose, jos gi — Manyje.
13. Apmonytas šių iš trijų kokybių kilusių prigimčių, pasaulis Manęs, esančio nepragaištamumu Aukšt jų, gerai nepažįsta.
14. Sunku yra atsigauti iš dieviško tų kokybių monijimo, bet, kurs į Mane kreipiasi, tas iškyla iš jo maginimo spąstų.
15. Nesikreipia į mane piktadariai, apniauktiejie, žmonių menkiausiejie, pažmoniškumo apsvaigintiejie; išminties netenka, kurie monų (daimonų) galioms pasiduoda.
16. Ketveriopai yra teisingiejie, kurie Mane garbina, Ardžuna: Nelaimingas, išmanyti pasistengiantysis, gerumo siekiantysis ir išmintingasis, Bharatų Stipriausiasai!
17. *Šiųjų visų tauriausias yra išmintingasis, visumet gerai nusiteikęs, atsidavęs Vienatijam, daugiau kaip visa kas mielas jam vienas tik Aš ir jis Man.*
18. Taurūs tikrai šie visi, bet išmintingasis, sakau, yra tarsi aš pats; susivokęs Esmėje, jis Man pasišvenčia kaip aukščiausiam savo siekiniui.
19. Pergyvenęs tūlus užgimimus, išmintingasis susivokia Manyje. Vāsudėva (esamasis Dievas) yra viskas, taip tariasi Didesmis; bet toks išmanymas labai retai tėra įgyjamas.
20. Tie, kurių išmintis geidulingumo apniaukta yra, kreipiasi į visokius dievaičius, pasidavę visokiems akstinams, kylantiems iš jų prigimties.
21. *Vis dėlto, kad kas ir tik stengiasi su tikėjimu garbinti kokią nors Mano atšvaistą, Aš pats įgalinu jo tikėjimą.*

22. Susikaupęs savo tikėjime, jis garbina savo pasivaizdavimą, ir jam tenka, ko jis geidauja, bet iš tikrųjų Mano jam tai teikiama.
23. Vienok tėra tik nykstančios reikšmės, ką tokie menko supratimo žmonės išprašo. Kurie dievaičius garbina, tie jų ir pagaunami; kurs Man atsiduoda, susivokia Manyje.
24. Neišmanėliai spėja, kad Aš, Neapsireiškusysis, tapęs apsireiškusiu. Nėra jiems numanoma kilniausia Mano būtis, kuri nepragaišta.
25. Įsiaustas į Savo gaivatingą vaizdavimą, nesu visiems ryškus, ir niūkasis pasaulis Manęs, Negimusiojo ir Nepragaištančiojo, nepažįsta.
26. Man žinomos visos būtybės, Ardžuna, buvusiosios, esamosios ir būsimosios, bet nė viena nepažįsta Manęs.
27. Apakinti priešingybių griūtės, kuri kyla iš geiduliavimo ir neapkentimo, Bhārata, Kūrybos visos būtybės gyvena niūkume, Parantapa.
28. Bet žmonės, kuriuos taurusis jų veikimas iškėlė iš nusidėjimo, yra išlaisvinti iš priešingybių griūtės ir, tvirti savo apžade, garbina Mane.
29. Siekdami išvadavimo iš gyvenimo ir mirties, Manyje susivokę stengdamiesi atsibusti Aukščiausiajame, atsiduodami Esmingumui, jie gyvena būdami veiklūs.
30. Kurie Mane išvysta esamu su visais gaivalais, su visais dievaičiais ir su visu aukojimu, tie mirdami skaidria sąmone, žinosi esą Manyje.

Toks tai yra palaiminančiosios Giesmės,
 Bhagavad Gīto,
 septintasis Pokalbis, įvardintas
 Gaivata iš svarstančio Mąstymo.
 (Džana Joga.)

VIII pokalbis.

GAIVATA IŠ ATSIDAVIMO DIEVIŠKAJAI DVASIAI, KURTI NESILIAUJANČIAM DIEVUI.

Svarbu išmanyti žmogaus atsibudimą Aukščiausiajame. Dieviškoji dvasia nušviečia vidinį žmogaus gyvenimą. Kada Amžinosios Išminties saulė žmoguje užteka, tada jos spinduliai pasidaro jame gyva galia. Ir toji jam sužadina pažinimą savo amžinumo, savo nemirtingumo.

Ardžuna klausia, kas yra Brahmos (Kūryba apsireškiančiojo Dievo), Adhjatmos (Esmės sąmoningumo), Adhibutos (Buvimo Gaivaluose) ir Adhidaivos (Buvimo Dievaičiuose) ypatumai. Ir Krišna į tai atsako, bet atsitiktinai primena, kaip Kūrėjuje gali susivokti gyvenęs ir mirštąs gyvumas.

Ardžuna klausė:

1. Kas yra Kūrėjas, kas Esmės sąmoningumas, kas Kūrybos Vyksmas, Purušottama (aukščiausioji dvasia)? Kas tai, kas aiškinta kaip Buvimas Gaivaluose ir Buvimas Dievaičiuose?

2. Kaip gali būti išmanoma įsikūnijusi aukščiausiasioji auka, Madhusūdana? O kaip Tu gali būt numanomas tų miršančiųjų, kurie gyvendami buvo drausmingi?

Palaiminimo Viešpats sakė:

3. Patsai nepragaištamumas yra Kūrėjas; esminis jo ypatumas vadinamas Esmės Sąmoningumu, o tas vyksmas, iš kurio iškyla būtybės, įvardintas Karma, priežastiniu Kūrybos pasireiškimu.
4. Būdamas būtybėse, Aš ryškėju praeinamai, dievaičiuose — kaip gyvybę kuriančioji galia, o auka kūnuose — kaip dvasiškumas, Įsikūnyjusių Geriausiasiai!
5. Kurs, baigdamas gyvenimą, palieka kūną, atsimindamas vien tiktai Manęs, tas neabejotinai susivokia Mano būvoje.
6. Kurs savo mirtyje, palikdamas kūną, prisimena kokios-nors būvos, į tą jis vien ir tenukyla, Kauntėja; visumet jis savo būčiai atitinkamai pakinta.
7. *Todėl visais laikais atsiminki Manęs vieno ir kovoki! Man atsidavęs širdimi ir dvasia, Manyje susivoksi be abejonės.*
8. Kurs, pratimais ir gaivata giedrėjęs savo dvasioje, mąsto apie ne ką kitą, o tik apie dieviškąjį Dvasiškumą, Pārtha, tas aukščiausiai iškyla.
9. Kada žmogus kreipiasi į Jį kaip į Amžinąjį Žynį, Visatos Valdovą, mažesnį už mažybę, visa-ko globotoją, kurs nesivaizduotino apstabo, kurs kaip be galo spalvingo saulės spinduliavimo yra anapus tamsumo,
10. tada jis atsiskyrimo laiku, būdamas nesukrečiamos širdies, su atsidėjimu stengdamasis likties gaivatoje, savo gyvybės kvapą sukaupdamas tiesiam žvilgiui, susivokia aukščiausiajame dieviškame Dvasiškume.
11. Ką Šventraščių žinovai vadina Nepragaištamumu, kuriame atsibunda drausmingieji, geidulingumą palikusieji, dieviškumui pasiskyrusieji mokiniai, to pagrindą Aš tau trumpu žodžiu paaiškinsiu.
12. *Kurs visus juslių vartus uždaro, savo mąstymą sustabdo širdyje, esmiškąjį gyvybės kvapą laiko galvoje ir tvirtinasi gaivatos susikaupime,*
13. *Manęs atsimindamas, taria žodį. Om, reiškiantį Dievo esimą, tasai, palikdamas kūną, kyla tauriausiu būdu.*
14. Lengvai Aš tojo nuvokiamas, kurs apie ne ką-kitą nemąsto, nuolatai Manęs atsimena, Pārtha, kadangi jis yra visumet nusiteikęs gaivius.
15. Mane pasiekę, tokie didžios dvasios žmonės (Mahatma) nebeipatenka į naują užgimimą, į laikų vargsmo būklę, jie iškilę yra į aukščiausiąjį tobulumą.
16. Visos gyvenimo būklės iki aukščiausiosios Kūrėjo būvos yra atėjimo ir nuėjimo sritys, Ardžuna; bet, kurs yra atsibudęs Manyje, Kauntėja, tam iš tikrųjų nebėra naujo užgimimo.
17. Žmonės, kurie žino, kad pasaulio Kūrėjo diena trunka tūkstantis Kūrybos amžių ir jo naktis baigiasi taip pat po tūkstančių amžių, tie tiktai žino, kas yra diena ir naktis.
18. Dienai auštant, iš to, kas neapreikšta, iškyla apsiraiškimas, o nakčiai temstant, visas išnyksta Tame, kas vadinama nesireiškančiu.
19. Būtybių eilės, kurios nuolatai kyla ir iš naujo kyla ir vėl nyksta nakčiai užeinant, jos be atstangos, Pārtha, apreiškiamos dienai auštant.
20. Yra dar aukštesnis slėpiningas gyvenimas, ir už neapsireiškusįjį amžinas neapsireiškiąs, kurs, visoms gyvatoms išnykstant, negaišta.

21. Ši neapsireišianti tikrovė, kuri vadinama nepragaištamumu ir tikriausiąja būkle, iki kurios pakilus nieks nebegrįžta, yra aukščiausioji mano būva.
22. Ji yra aukščiausioji dvasia, Pārtha, kuriai patenkama jai vienai atsiduodant ir niekam kitam, kurioje glūdo visos būtybės ir kuri Visatą praskleidžia.—
23. Toliau aiškinsiu tau, Bharatų Stipriausiasai, kuriuo laiku mirdami gaiviai nebegrįžta ir kada vėl gimsta.
24. Ugnies, šviesos, dienos laiku, šviesiuoju pusmėnesiu, šešių mėnesių laiku, kada saulė kyla šiaurėn, ir, Aukščiausiąjį numanę, tada mirę žmonės, tie susivokia Jame.
25. Dūmų, nakties laiku, kada saulė leidžiasi pietuosna, tada mirę gaiviai patenka į dvasinę brėkštą ir vėl grįžta.
26. Šviesa bei tamsa, abi laikomi amžinu gyvenimo taku; vienu nuėjus, nebegrįžtama, antru vėl grįžti tenka.
27. Nė vienas gaivius, kurs tuodu žygiu pažįsta, Pārtha, nebesukrinka; todėl pasistenki, Ardžuna, visumet pasilikti giedriu gaivatoje.
28. Žinodamas, kas pažadėta Šventraščiuose už taurius veiksmus aukojant, užsigrūdant ir išmaldų duodant, gaivius per visa tai iškyla ir patenka į Aukščiausiąją, į kilminę būvą.

Toks tai yra palaiminančiosios Giesmės,
 Bhagavad Gitos,
 aštuntasis Pokalbis, įvardintas:
 Gaivata iš Atsidavimo dieviškajai Dvasiai, kurti
 nesiliaujančiam Dievui.
 (Maha-Puruša-Joga. Akšara-Brahma-Joga.)

IX pokalbis.

GAIVATA IŠ VIEŠPATAUJANČIOJO ŽINOJIMO IR VIEŠPATAUJANČIOJO SLĖPININGUMO.

Dievą numanyti pasidaro galima vidiniu nusistatymu, būtent tikėjimu, kurs tarsi nutraukia šydą nuo Didžiojo Slėpinio. — Kada žmoguje įbingsta gyvas tikėjimas, dieviškoji meilė ir giedri viltis, tada jam aiškėja Didysis Slėpinys, kurs yra Dieviškumas žmoniškume, ir žmogui pasidaro žinomu jo išvadavimas ir jo nemirtingumas. — Taip Krišna tęsia savo aiškinimus apie viešpataujančią Slėpinį, apie galutinį išmanymą, kurs įgytas padaro žmogų savo nemirtingumui sąmoningu. — Žmogus susivokia pačiame Esmingume. — Toliau Krišna dar primena, ką menkos asmenybės garbina, būtent atskiras, menkesnes dieviškumo apraiškas, dievaičius.

Palaiminimo Viešpats sakė:

1. Šitą slėpiningiausią išmanymą kartu su žiniomis (mokslu) Aš tau, kurs Manęs noriai klausosi, išbudinsiu, jeib sąmoningėjęs būtai išvaduotas iš pragaišties.
2. Yra tai viešpataująs žinojimas, viešpataująs slėpinys, Aukščiausias skautintojas, akivaizdus regėjimas, tiesos teikėjas; jis atitinkamai laimina gyvenantįjį ir nepragaišta.

3. Šiais nuostatais nesilaiką žmonės, Parantapa, Manyje nesusivokia; jie pasilieka užgimimo ir mirimo grįžailiojime.
4. *Mano atskleidžiama visa Visata, nors aš neesu apstabintas; visos būtybės yra Manyje, bet Aš jose neglūdau.*
5. *Būtybės ir nėra mano Esmėje. Numanyki Mano viešpatingąjį gaivatą! Būdamas visų būtybių globa, neesmi apstabintas jose, bet mano Esmė jas gyvina.*
6. Kaip oras nesulaikomai juda dūksmėje (akaša) plūsdamas, taip visos būtybės gyvena Manyje. Tai išmanyki!
7. Visos būtybės, Kauntėja, grįžta į mano būvą pasibaigus Kūrybos amžiui, o prasidedant naujam, Aš jas visas vėl sukeliu.
8. Apsigobęs savo paties apraiška, Aš kildinu vis iš naujo būtybių visumą savo apraiškos galia, joms nepajėgiant atsistengti.
9. Bet Manęs nevaržo toks veikimas, Dhanandžaja; būdamas savo Aukštybėje tarsi bešališkas, neesu liečiamas veiklos.
10. Man prižiūrint, kyla iš daiktiškumo, kas juda ir kas nejuda; ir taip, Kauntėja, kuriasi Visata.
11. Manęs nepastebi tamsuliai, kada apsigobiu žmogysta, nenumanydami Aukščiausiosios Mano būties, Man esant didžiuoju visų būtybių Viešpačiu.
12. Niekingų vilčių, niekingų veiksmų, niekingo protavimo, be nuovokos, jie pasitiki juos apvilbančiomis padieviškomis galiomis (daimonais).
13. Bet didžios dvasios žmonės, Pārtha, susivokę dieviškojoje Mano būvoje, Mane garbina nesvyruojančia širdimi, išmanydami Mane kaip nepragaištančią visų būtybių kilmę.
14. Visumet jie Man gieda pasistengdami tvirtėti savo apžade; Man nusilenkdami, Man atsidavę, visumet nusiteikę, jie Mano garbę skelbia.
15. Kiti vėl, Man skirdami savo išmanymo auką, Mane garbina kaip visur esamą Vienumą ir visur pasivaizduojantį daugiopumą.
16. Aš pats esmi aukojimas, Aš pats — ir auka, Aš — pasišventimas proseniams, Aš — gaivinga žolių sultis, Aš — maldos žodis, Aš — degmuo ir ugnis, Aš — degamoji atnaša;
17. Aš — Visatos tėvas, motina, globėjas, didysis protėvis, žinotinas skaistingas, įgalinąs balsas, ir esmi šventosios giesmės;
18. Aš — sąmoningėjimo laiptai, rūpintojas, viešpats, liudytojas, prieglauda, apsauga, mylėtojas, pradžia, galutinumas, patvara, lobynas, neišnykstanti sėkla;
19. Aš — kaitra, Aš lytų sulaikau ir leidiu jam kristi; Aš — nemirtingumas ir taip pat mirtis, esmi buvimas ir nebuvimas, Ardžuna.
20. Trijų mokslų žinovai [11], gyvybės gėralo geriantieji, iš nuodėmių atsigavusieji, aukas atnešdami, klausiantieji kelio dangun, visi jie skaisstę iškyla į dievaičių Viešpaties būvą ir džiaugiasi danguje dievaičių malonumais.
21. Tada, pasimaginę turininguoju dangumi ir visam jų taurumui nublukus, jie vėl grįžta į mirtingųjų gyvenimą ir, gyvendami dorai, kaip liepia treji Šventraščiai [12], jie geiduliaudami ir pasitenkindami pasiekia, kas pragaišta (užgimimo ir mirimo gyvenimą).
22. Bet tiems, kurie apie nieką nemašto, o vien apie Mane, ir Mane garbina, visumet būdami nusiteikę, jiems Aš kuriu pastovų gerbūvį.

23. Ir tie, kurie su atsidavusiu tikėjimu garbina visokius dievaičius, taip jau atsiduoda Man, Kauntėja, kad ir nesilaikydami vadovaujančiais liepimais.
24. Tikriausiai Aš gėrėjusi visais pasiaukojimais, būdamas jų Viešpats; bet, aukotojams nepažįstant Manęs esmiškai, jiems lieka smukti.
25. *Dievaičiams tenka, kurie dievaičiams pasižada; prosenių garbintojai atsiduoda jiems, monams (daimonams) pakliūva, kurie į juos kreipiasi ir jiems aukoja; bet kurie Man pasišvenčia, gyvėja Manyje.*
26. Kad Man kieno-nors su pasišventimu skiriamas ir tik lapas, žiedas, vaisius, vanduo, Aš tai priimu stebėdamas esmiškąją pastangą.
27. Ką tu ir tik darai, ką tu valgai, ką tu atnašauji, ką tu duodi, ką tu veiki užsigrūdindamas, Kauntėja, daryki tai Man pasišvėsdamas!
28. Tokiu būdu tu būsi išlaisvintas iš savo veikimo painių, duodančių gerų ir žalingų vaisių. Kurs giedrinamas gaivatos iš atsižadėjimo, tas susivokia Manyje.
29. Esmi tas pats visose būtybėse; nėra tokio, kurio neapkęščiau ir kurį labiau branginčiau; bet kurie tikėjimu Man atsiduoda, tie atsibunda Manyje ir Aš juose.
30. Jeigu ir tikriausias piktadaris Manėspi kreiptųsi, visiškai tik Man vienam pasišvėsdamas, jis turėtų būt išteisinamas, kadangi geram pasiryžęs.
31. Savo esmėje jis veikia nušviečiamas tiesos, ir sąmoningėdamas jis susivokia amžinojoje ramybėje, Kauntėja. Visada žinotina, kad Man pasišventusysis nepražūva.
32. Kurie Manyje susivokia, Pārtha, kad ir būtų gimę iš nuodėmingų gimdų, būtų moteros, vargstantieji, net nusibengusieji, jie gyvėtų kilniausiu būdu.
33. Taip ko-veikiau bunda dvasininkai ir maldingi išminties didžiūnai. Ir tu, patekęs į šį pragaištantį, nemalonų gyvenimą, pasišvėski Man!
34. *Laikykis Manyje su savo širdimi, pašvėsk Man savo sielą, aukokisi Man, pasiduoki mano meilei! Atsibudęs esmingume, Manyje pasieksi palaiminimo galutinumą.*

Toks tai yra palaiminančiosios Giesmės,
 Bhagavad Gitos,
 devintasis Pokalbis, įvardintas
 „Gaivata iš viešpataujančiojo Žinojimo
 ir viešpataujančiojo Slėpiningumo“.
 (Rādža-Vidja-Rādža-Guhja-Joga.)

X pokalbis.

GAIVATA IŠ NUMANYMO DIEVIŠKO DIDINGUMO.

Reikia atverti akis dieviškam šviesumui ir spinduliavimui. Dažniausiai žmonės mano, Dievas esąs atskiras, apstabinas asmenybiškumas. O tai būtų Dievo menkinimas. Reikėtų Jį išmanyti kaip Esmingumą, kurs yra visame. Jis būtent yra ta vienuma, iš kurios visi skaitmenys, visas daugiopumas atsiranda ir kurs yra visa ko kilmė, pagrindas ir esmė.

Pats Savyje Jis nepakinta, bet žmonėms apsireiškia įvairiais būdais, atitinkant tai, kokie jie yra ir kuriuo atžvilgiu bei siekimu jie stengiasi Jį numanyti. Dievas nėra

netobulas, bet ir nėra tobulas. Vienok Jame tobulumas pasiekiamas. Jis todėl visuose dalykuose yra Aukščiausiasis ir tikriausiasis Esimas.

Trumpai pasakius: Žmogaus gyvėjimui būtina patirti patį dievišką Didingumą ir Slėpiningumą, Jį numanydamas, žmogus Jame gyvėja, Jame ir atsibunda, sąmoningėja.

Palaiminimo Viešpats sakė:

1. Dar kartą pasiklausyki, Didranki, brangiausiojo mano žodžio, kurį, tave mylėdamas, noriu Tau pasakyti tavo labui.
2. Nei dievaičių būriai, nei patys garsieji išminties didžiūnai nepažįsta Mano probūvio (Prabava), kadangi Aš esmi visur pati visų dievaičių ir garsiųjų išminties didžiūnų kilmė.
3. Kurs žino Mane negimusiu, neprasidėjusiu Visatos Viešpačiu, tas mirtingųjų tarpe gyvena neapniauktas ir atsigaua iš visų nusizengimų.
4. Protas, išmanymas, nesukrikimas, atlaidumas, teisingumas, drausmingumas, ramumas, džiaugsmas, skausmas, buvimas, nebuvimas, baimė ir pati drąsa,
5. pakanta, nusiteikimas, pasitenkinimas, vidinis užsigrūdymas, dosnumas, garbė, gėda, visa tai yra savumai atskirų būtybių, kurios kyla iš Manęs.
6. Septyneri Išminties Didžiūnai ir ketveri pradžios Jauniai, kaip ir žmonijos protėviai, Manūs, visi jie Manyje; iš Mano būvos ir manymo kilę, jie gamina gyvenančias kartas.
7. Kurs taip esmiškai išmano Mano viešpatingumą ir gaivatą, tas yra nesukrečiamas ir pastovus gaivatoje; nėra tai abejotina.
8. Aš esu Visatos Kūrėjas; viskas atsiranda iš Manęs; tai žino budintieji ir garbina Mane pasišventusia nuotaika.
9. Manyje būdami su savo mąstymu, Manyje kvėpuodami, vienas kitą žadindami, visados kalbėdami apie Mane, jie yra patenkinti ir džiaugsmingi.
10. Kurie, visumet nusiteikę, Mane mylėdami, skelbia Mano garbe, tiems Aš kuriu išmanymo gaivatą, kuria jie Manyje atsigaua.
11. Jiems užjausti Aš gyvenu jų esmėje ir spinduliuojančia išminties šviesa išnaikinu neišmanymo skleidžiamą tamsą.

Ardžuna sakė:

12. Matau, Tu esi pats Aukščiausiasis, Aukščiausioji būva, Aukščiausiasis skaitinimas, amžinasis dieviškas Dvasiškumas, pradžios Dievas, be gimimo visur pasireiškęs Viešpats.
13. Taip Tave skelbia visi išminties didžiūnai, dieviškasis išminčius Narada, bet ir Asita, Dėvala bei Vjasa [13]; ir dabar Tu pats man tai pasakai.
14. Visa tai, mano manymu, yra tiesa, ką Tu man kalbi, Kėšava! Tikrai nenuvokia Tavo apsišreiškimo, Palaiminimo Viešpatie, nei dievaičiai, nei daimonai.
15. Vienas tik Tu Save pažįsti Savimi, Tu — Aukščiausiasis Dvasiškumas, visų būtybių kilmė, jų visų Viešpatis, dievaičių Dieve, Visatos Valdytojau!
16. Teikis nuodugnai man aiškinti dieviškąjį Savo spinduliuvimą, kuriuo apsišreiškdamas Tu pildai visas šias erdves!
17. Kad žinočiau, kaip Tave patį Gaivių, galėčiau pažinti nuolatinio atsidavimu, kokiomis nuovokomis Tu man būtai manytinas, Palaiminimo Viešpatie!

18. Iki smulkmenų man dar kartą kalbėki apie Savo Gaivatą ir šviesų Orumą, Džanàrdana! Nėra man pilnesnio patenkinimo nei iš gyvybės gaivesčio (Amritam), kaip Tavęs pasiklausiant.

Palaiminimo Viešpats sakė:

19. Būk palaimintas! Noriu iš tikrųjų tau nušviesti apskritai dieviškus Savo Esmės spinduliavimus, Kurų Geriausiasai! Nėra suskaitomi Mano apraiškų visokeriopumai.
20. *Aš esmi visų būtybių širdyse pati Esmė, Gudakėša! Esmi jų pradžia, jų vidurys ir pat būtybių galutinumas.*
21. Saulės dievaičiuose Aš esmi Višnu (Dievo apraiška), visų šviečiančiųjų esmi saulė, pučiančiųjų (vėtrų dievaičių) esmi Maritši, žvaigždyne esmi mėnuo;
22. Vedų Šventraščio esmi Sama-Veda (šventinimo žodžiai), esmi vyriausiasis dievaitis dievaičiuose, visų juslių esmi sumanumas ir būtybių protas;
23. Rudrų (baisumo dievaičių) esmi Šankara (jų vyriausiasis); Jakšų (turtų dievaičių) ir Rakšasų (piktumo dievaičių) esmi Vittėša (turtų dievaičių viešpats); Vasų (spindėjimo dievaičių) esmi Pavaka (ugnies dievaitis) ir visų Aukštumų esmi Meru (dieviškasis kalnas).
24. Pažinki Mane, Pārtha, vyriausiu namų dvasininku! Visų karvedžių Aš karo dievaitis; visų vandens sąplūdių Aš vandenynas.
25. Išminties didžiūnų Aš esmi Bhrigus (jų protėvis); visų žodžių Aš šventasis skiemuo; aukojimų esmi tylusis maldingumas; tarp nejudomumų esmi Himalaja (Aukščiausiasis žemės kalnynas).
26. Visų medžių Aš šventmedis, dieviškųjų išminties didžiūnų Aš Narada (jų žymiausiasis); dangiškiųjų giedotojų Aš esmi Tšitraratha ir tobulųjų gailių Aš Kapila.
27. Žinoki Mane esant žirgų Utštšaiššrava, gimusį iš gyvybės gaivesčio. Dramblių Aš Airavata, ir žmonėse Aš jų valdytojas;
28. visų ginklų Aš perkūno trenkimas; karvių esmi geiduliavimo patenkinimas, gaminime Aš panūdimo dievaitis; gyvačių esmi Vāsuki (gyvačių valdovas);
29. Nagų (dieviškų žalčių su žmoniškais veidais) esmi Ananta, ir Varuna vandenyno gyvūnuose, prosenių Aš Arjama, ir nugalėtojų Aš pragaro viešpats (Jama);
30. Daitjų (tam tikros giminės dievaičių) esmi Prahlada (Dievo esimo skelbėjas); skaičiuojančiųjų Aš laikas; girinių žvėrių Aš jų viešpats (liūtas) ir paukščių esmi Vinato vaikas (aras);
31. švarintųjų esmi vėjas, ginkluotųjų Aš Ràma (garsus karžygys); žuvų esmi Makara (delfinas) ir upių esmi Gànga;
32. visų kūrimų Aš pradžia ir užbaiga, pats Aš ir vidurys, Ardžuna; mokslų esmi žinojimas apie Esmingumą ir kalbėtojų kalbingumas;
33. rašmenų esmi a, ir žodžių sudėtyje Aš sutapimas: taip-jau esmi nesibaigias laikas, visam Aš globėjas, Save teikdamas visoms šalims;
34. esmi visus pagaunanti mirtis ir atsiradimas visų būsimų dalykų; motriškumo ypatumų Aš garbė, gerovė, kalba, atmintis, nuovoka, patvara ir užuojauta;
35. giesmių Aš švenčiausioji; eiliavimo Aš pats mastas; mėnesių Aš pirmasis, metų laikų Aš žydintysis;
36. apgaulumo esmi kauliukų žaismas; spindėjimas Aš visa-to, kas šviečia; esmi pergalė, ryžtingumas, esmi skaistumas skaisčiųjų;
37. dievaičiuose esmi vyriausiasis, Krišna, Pàdavose (Kovotojuose) Aš grobininkas, Ardžuna, gailių Aš jų ryžtingiausiasis, žynių (Kavi) Aš šventasis regėtojas;

38. valdovų esmi valdančioji galia; pergalės geidaujančiųjų esmi apdairumas; slėpinių esmi tyla; išmanančiųjų Aš išmanymas.
39. Kas tik ir būtų būtybių diegas, tai Aš, Ardžuna; nėra būtybės judančios ar nejudančios, kuri būtų be Manęs.
40. Ribų nėra dieviškajam Mano spindėjimui, Parantapa; kas minėta, tėra pavyzdžiai neišmąstomo Mano Didingumo.
41. Visa, kas tik yra spinduliuojančio, geros lemties ir galinga, numanyki, kad tai kyla iš Mano didingumo dalies!
42. Bet ką reikš tau žinojimas visų šių mažmožių, Ardžuna? Užvesdamas visą Kūrybą vienu savo mostu, lieku esamas.

Toks tai yra palaiminančiosios Giesmės,
 Bhagavad Gitos,
 dešimtas Pokalbis, įvardintas
 „Gaivata iš dieviško Didingumo Numanymo“.
 (Vibhūti Joga).

XI pokalbis.

GAIVATA IŠ REGĖJIMO AUKŠČIAUSIOJO APRAIŠKŲ VISATOJE.

Visata su savo turiniu, su visais pasivaidinimais, visomis lytimis, veiksmais skelbia žmogui nenuvokiamą Dieviškumo galią ir orumą.

Tarsi žaibavimo nušvietimais Krišna rodo Ardžunai ilgų aiškinimų patį tūrį, būtent, kad jis ir visos būtybės, vis-tiek, kokios jos ir nebūtų, yra Visatos Viešpaties esimo atšvaista. Jis, pats Esmingumas, apsirėiškia kiekvienu dalyku savaip ir žmoniškumu kaip sąmonybė.

Visų būtybių pareiga yra, nors jos ir būtų kažikiškos menkos, pasistengt būti Jo Didingumo ryškėjimo priemone ir, iš viso savo menkumo iškoptamos, vykdyti Jo valią, kuri kartais, pasidarius būtinumams, yra ir karinis veiksmas ir net griovimas, naikinimas.

Ardžuna sakė:

1. Mano gerui Tu man kalbėjai žodį apie Aukščiausiąjį Slėpinį, vadinamą pačiu Esmingumu, ir mano apsiniaukimas yra pradingęs.
2. Iki smulkmenų girdėjau iš Tavęs, Tu su akimis kaip Kamalamo (Lotaus) lapai, kaip iškyla ir pranyksta būtybės, ir girdėjau, kaip nepragaištąs yra Tavo orumas.
3. Tu man kalbėjai apie Savo Esmę, Aukščiausiasis Viešpatie, ir tai norėčiau regėti viešpataujančią Tavo apraišką, Visa ko Geriausiasai!
4. Jeigu manytai, kad galėčiau tai išvysti, Valdove, gaivatos Viešpatie, tada leiski regėti man nepragaištančią Tavo Esmę.

Palaiminimo Viešpats sakė:

5. Tam tai stebėki, Pārtha, Mano apraiškas, kurios yra šimteriopos ir tūkstanteriopos, įvairiausių rūšių dieviškos, su visokiomis spalvomis ir lytimis!

6. Išvyski Aditjas (saulinius dieviškumus), Vasus (spindėjimo dievaičius)! Pamatyki daug dar iki šiol neregėtų nuostabumų, Bhārata!
7. Stebėki nūnai visą Kūrybą, judomąją ir nejudančiąją viename, suburtą Mano apraiškoje, Gudakēša, ir ką tu šiaip išvysti pageidautai!
8. Tik, tiesa, tu negali Mane matyti tomis savo akimis, duosiu tau dievišką akį, nuvoki viešpataujančią Mano gaivatą!

Sandžaja sakė:

9. Taip, Valdove, kalbėjęs didysis gaivatos Viešpats, būtent Hari (Krišna), apreiškė Parthai Aukščiausiąjį visur viešpataujančią Savo pasivaizdavimą,
10. su įvairiausiomis burnomis ir akimis, su gausiausiais nuostabiais žvilgėjimais, su visokiomis dieviškais puošmenomis, kuriose iškelti visokiausi dieviški ginklai,
11. apreiškė nešiojančią dieviškais vainikais ir apdarais, su dieviškais kvapais ir mostais, visa ko kupiną, į visas puses atsižvelgiantį Dievą.
12. Jeigu danguje kartu sušvistų tūkstančių saulių šviesa, tada ir tai vos galėtų prilipti didžiojo Esmingumo spinduliavimui.
13. Čia tai Pāndava regėjo visą Visatą su jos dalimis vieningume dievų Dievo apraiškoje.
14. Ir visai sukrėstas nusistebėjimo, su pasižiaušusiais plaukais nulenkęs galvą ties Dievu, kalbėjo Dhanandžaja (Ardžuna), sudėjęs rankas.

Ardžuna sakė:

15. Kaip nuostabūs dievaičiai Tavo apraiškoj, Dieve! Kaip ir būtybių tytveikai visokių rūšių! O lotaus žiede lyg regėčiau pat Aukščiausiąjį, Man reiškiats išminties didiūnai, dieviškos gyvatės.
  16. Daugybė rankų, pilvų, burnų ir akių, niekaip naprėpiamą Tave visur stebiu! Nėr tavo apraiškoms pradžios nei vidurio, nei galo! Nėr Tau kilmės, Tu viso Viešpats, viso ir Apstabintojas!
  17. Su vainiku, su kūle, skridiniu matau Tave visur be galo spinduliuojantį šviesiausiai, kad akys raibsta žvelgiant į Tave, kurs žėri daug šviesiau neng saulės ir ugnies šviesa!
  18. Kaip nepragaištamumą pat Aukščiausiąjį, kaip visą Visatos turtingą lobnamį, vis budintįjį amžinų dėsnių saugotoją, kaip amžinąją dvasią numanau Tave!
  19. Pradžios nėra nei vidurio, nei galo Tavo Galiai! Gausingos Tavo rankos; mėnuo, saulė Tavo akys, aukojimo ugnim man šviečia Tavo veidas, jo spinduliavimu Tu šildai visą Visatą!
  20. Tu dangų, kaip ir žemę, savimi pritvindai! Tavyj yra beribė erdvė, Tu Būva vienatinė! Regėjus baugią Tavo apraišką, trejopa gyvata gąstauja, Didesme.
  21. Būriai dievaičių susivoksta Tavyje, ir nuogastj tūli, rankas sudėję, meldžiasi, o išminties didžiūnai ir palaimintieji Tau gieda skambias giesmes Tavo garbei.
  22. Bet Rudrų, Aditjų bei Vasų, Sadhjų ir Višvėdėvų, Ašvinų bei Marutų ir Ušmapų, ir Gandharvų bei Jakšų, Asurų bei Siddhų¹ pulkai nusistebėdami Tave išvysta.
- ¹ Įvairios dieviškos galybės, — Vert. past.
23. Didybė Tavo apraiškos, jos burnos, josios akys, oi, Didranki, be skaičiaus! Rankų, rietų, kojų, nasrų čia begalė, o dantys jųjų baises. Pasauliai, baimės sukrėsti, tai mato kaip ir aš.
  24. Spalvotais spinduliais Tu dangus nušvieti. Žiotis atvėrus, žėri didžios Tavo akys! Man sudreba širdis tave taip matant, ir sukinku bejėgiai, Viešpatie!
  25. Išvydęs Tavo ryklėse baisesias dantis, kaip amžių ugnis visa ėdančias, nebsusvokiu kraštuose, saugos neberandu! Būk malonus, dievaičių Viešpatie, Būva pasaulių!

26. Visi jie, irgi Dhritarāstros sūnūs, užėmę žemę, jai didžiais būriais valdyt, su Bhišma, Drona, Sūtos gi sūnum, kartu su mūs visais kariais ir jų vadais,
27. visi jie greit pragaišta tavo kramtyme, kuris dantingas viską mala šjurpulingai. Kas tik pakliūva jam, ūmai pražūva, sutriuškintas jo galios, dingsta tarp dantų!
28. Kaip upių tvanas sravi nesulaikomai išliet save į platų vandenyną, taip šio pasaulio ir žmonių didvyriai nugriūva į liepsnojančiąsias Tavo rykles.
29. Greit kandys lekia į žaros liepsnas, lyg pačios skubintūsi čia pražūti, taip šis pasaulis nuolatai sparčiau pats grūdasi išnykti Tavo graužime.
30. Visus pasaulius Savo veidų ugnimi Tu apsupi ir sušliurpi tai, kas yra, nušviesdamas gaisru bekraštę erdvę. Taip viskas, Višnau, dega Tavo spinduliavime!
31. Oi, kas Tu! Aiškink man! Baugumas tokia apraiška! Lenkiuosi Tau, dievų Geriausiasai! Leisk sužinot man, koks Tu esmiškai! Patenkink maloniai, ko geidauju!
- Palaiminimo Viešpats sakė:
32. Va, laikas Aš, praeidamas, kas gyva, visa rauju. Kartas sušaukęs, vėl nebesamas greit padarau. Nei vienas tų karių, kurie kovot sustojo, irgi be tavo smūgių gyvas neišliks.
33. *Todėl pakilki! Išigyki reikšmingumą! Apveikęs priešus, džiaukis valdžiuva ir lobiu!* Visi yra jie Mano jau nudėti. Būk įrankiu, kairy, Aš — tavo dešinė!
34. Juk Drona, Bhišma ir Džajadratha su Karna bei kitais jau Mano nuveikti. Todėl kovoti tu bailus nebūki! Tau lemta priešus nugalėt visus.
- Sandžaja sakė:
35. Girdėjęs tokius Kėšavos (Krišnos) žodius, rankas sudėjo vainikuotasis (Ardžuna) ir tarė, nusilenkęs Krišnai, reikšdamas Jam pagarbą, iš nuogaščio drebėdamas ir meknodams.
- Ardžuna sakė:
36. Pakilusi, Hrišikėša, Visata kilmingai giesta giesmes Tavo garbei. Piktosios dvasios sprunka į visas šalis, bet lenkias Tau būriai palaimintųjų.
37. Kaip gi to ir nepadarytų, Didesme, juk Tu Aukštesnis ir už patį net Kūrėją, pradėtojas be pabaigos, dievaičių Viešpats. Visam Tu — namas, nenykstąs Aukščiausiasis, kursai yra-nėra;
38. dievų Pirmasis, amžina Dvasia, tauriausias Tūris visos Visatos, Žinovas ir Žinotinas, Aukščiausioji Būva, Tu išplėti Kūrybą, nuolat apsisitabindams;
39. Tu — Vajus, Jama, Agni, Mėnuo, Varuna, Pradžapati (Pradžios Pats), gyvumo didis Protėvis, garbė-garbė Tau, tūkstant kart garbė, ir darkart, darkart Tau vienam garbė!
40. Garbė iš rytų ir iš vakarų, garbė Tau iš visų šalių, Tu — visa kas!
- Tu galios begalė, nėra ribų tai galiai! Savyj turi Tu visa, būdamas visam Esmė.
41. Kad per drąsus Tave laikydams bičiuliu, sakydavau: O draugai, Krišna, Jadava, nenumanydams Didingumo Tavo, neatsargus, patrauktas palankumo;
42. kad aš, juokaudams atsitiktinai, žaisme ar lovoje, krėsle ir puotoj, ar viens, ar su kitais Tau pagarbos nereiškiau, Tu Neįtartinas, prašau atleiski, Neišmąstomasai!
43. Tu — Tėvas viso, kas yra, kas juda ir kas stinga, garbės Verčiausias, išminčių Šviesiausias, nēr kas Tau lygus būtų, kas Tau pranašesnis.
44. Todėl Tau kūną iki žemės nulenkiau, ir garbę priderančiai reiškiau, Viešpatie! Kaip tėvas savo sūnų, draugas savo draugą, ir mylintysis mylimą pakęsk mane, Dieve!
45. Nudžiugęs pamačiau, ką niekad neregėjęs. O tik širdis, pagauta baimės, prislėgta. Man apsiireikšk, Dieve, nuvokiamai! Būk malonus, dievaičių Viešpatie, kurs visame!

46. Tave norėčiau vėl matyti kaip seniau su vainiku, su kūle, rankoje su skridiniu! Su keturiomis rankomis man rodykis, Tu Tūkstantranki, kurs vaizduoja Visatą!

Palaiminimo Viešpats sakė:

47. Tau malonus Aš rodžiaus, Ardžuna, ryškiausiu vaizdumu iš savo gaivatos. Beribę Visatą Aš spinduliuodamas kuriuos. Kaip tu nieks visa-tai ligšiol nėra regėjęs.

48. Nei Vedos², aukos, mąstymai ir doviai, neigi veiksmai, nei kietas užsigrūdymas padaro galimą šią apraišką išvysti, kuri tik teikės tau, tu, Kuru vyriškiausiasiai!

² Šventraštis

49. *Nebūk išgąsdintas ir nesumiški, šį baugų mano atvaizdą regėjęs! Atmeski baimę, būk linksmos širdies ir vėl nuvok Mane sau atitinkamai!*

Sandžaja sakė:

50. Taip Ardžunai kalbėjęs, Vasudeva (Krišna) vėl davėsi savo prastu būdu ir, nuramindamas nusigandusįjį, Didesmis reiškėsi maloniu asmeniškumu.

Ardžuna sakė:

51. Išvysdamas tokią žmonišką Tavo apraišką, Džanārdana, dabar vėl susivokiui savyje ir savo prigimtyj.

Palaiminimo Viešpats sakė:

52. Labai sunku regėt šį mano atvaizdą, kurį stebėjai. Net gi dievaičiai jį matyti ilgstas visumet.

53. Nėra galima, nei Šventraščius skaitant, nei užsigrūdant, nei duoklių duodant arba dovanų, Mane išvyst, kaip tu Mane patyrei.

54. Bet atsiduodant Man vienam ir niekam šiaip, taip, Ardžuna, tad galima Mane pažint, Mane matyt ir susivokti esmiškai Manyj, Parantapa.

55. *Kurs Mano darbus dirba, Man atsidavęs kaip Aukščiausiam, prie nieko neprikibęs ir be neapykantos su visomis būtybėmis gyvena, Manyj tas susivokia, Pāndava.*

Toks tai yra palaiminančiosios Giesmės,

Bhagavad Gitos,

vienuoliktasis Pokalbis, įvardintas:

„Gaivata iš Regėjimo Aukščiausiojo apraiškų Visatoje“.

(Višvarūpa-Daršana-Joga.)

XII pokalbis.

GAIVATA IŠ ATSIDAVIMO AUKŠČIAUSIAJAM.

Labai reikšmingas yra esmiškas maldingumas. Norint Dievo melsties dvasioje ir teisybėje, reikia iškilti iš žmogaus asmeniškumo ir kilti dieviškan Esminguman. Kuriam reikalingo tam išmanymo ir galios nėra, tas turėtų nors pasistengt iškopti iš savininkavimo ir jį palikti.

Suvokęs skirtumą tarp neapsireiškiančio Aukščiausiojo ir apsureiškiančio Viešpaties, Ardžuna atsitiktinai klausia, į ką širdį kreipti geriau. Krišna atsako, kad sunkiau yra kreipties į Neapsireiškiantįjį, lengviau numanomas sąmoningasis gyvumas, kuriuo Ap sureiškiantysis spinduliuoja. Pamaščius giliau, abi pastangi, abu būdu pasišvęsti Dievui esmiškai nėra skirtingu, o vienas ir tas pats, būtent vis-dėlto atsigręžimas į Aukščiausiąjį ir

atsidavimas Jo pasireiškimui. Tada žmogus gyvena ir pasilieka veikdamas Jo valioje, kurioje visi gyvename.

Ardžuna sakė:

1. Yra tokių, kurie, nuoširdiai Tau atsidavę, Tave garbina, o kiti kreipiasi į Nepragaištantįjį, Neapsireiškusįjį. Kas jų budresnis gaivatoje?

Palaiminimo Viešpats sakė:

2. *Kurių širdis Manyje parimsta, kurie drausmingi, visados giedriojoje nuotaikoje Mane garbina gyvu tikėjimu, tie mano laikomi geriausiai atsidavusiais.*

3. Kurie garbina Nepragaištantįjį, Neapsakomąjį, Aukščiausiąjį, Nesvyruojantįjį, Patvarųjį,

4. ir visas savo jusles tramdo, visa-ką su ramumu pasitinka, džiaugiasi visų būtybių gerove, tie tikrai Manyje gyvėja.

5. Sunkenybės tųjų yra didesnės, kurie širdį skiria Neapsireiškančiajam. Įsikūnijusiesiems reikia labai prisiveikt norint susirast Jame!

6. Kurie, Manyje susivokę, atsižada visų veiksmo davinių, Man skirdamiesi ir niekam kitam, Mane garbina pasišventę gaivatoje,

7. tie Mano ne po ilgo keliame iš mirtingumo jūrų ir grįžailiojimo, Pārtha, kadangi jų širdis Manyje tvirtinasi.

8. *Atsidėki visiškai Manyje, savo dvasiai leiskis atsigauti Manyje ir tu po viso tada beabejonės Manyje gyvensi!*

9. Bet negalėdamas savo širdimi patvariai Manyje parimti, stenkis gaivatos pratimais Mane pasiekti, Dhanandžaja!

10. O jeigu ir tokioms pastangoms neužtektų tau jėgų, bandyki nors dalyvauti Mano darbe ir veikdamas daryki visa, Man įtikt norėdamas, tada tu pasieksi tobulumą.

11. O jeigu ir taip tu elgties neįstengtai ir Mano gaivatoje nesusivoktai, atsižadėki savo veiklos laimėjimų ir darbuokis parimdamas savo esmėje!

12. Tikrai svarbesnis už pratimus yra mąstymas, bet mąstymą viršija susikaupimas, o už, susikaupimą reikšmingesnis yra atsižadėjimas veiksmo davinių. Atsižadėjimas iš karto ramina.

13. *Kurs nepyksta jokiai būtybei, visa kam yra malonus, kiekvieną užjaučia, yra be gobšumo, be savininkavimo, lygiai nusiteikęs skausme ir džiaugsme, visiškai atlaidus,*

14. *visumet patenkintas, yra drausmingas gaivius, tvirtu ryžtingumu, Man skirdamas širdį ir sąmoningumą, Man pasišventęs, tas Man yra mielas.*

15. *Kurs nekaršina pasaulio ir kuris nesijaudina pasaulio varginamas, kurs yra iškilęs iš džiaugsmo, apmaudo ir baimės neramumų, tas Man mielas.*

16. [14]

17. *Kurs nesidžiugina ir neapsimauđyja, neliūsta ir negeiduliauja, atsižadėdamas malonumo ir nemalonumo, Man pasišvenčia, tas Man mielas.*

18. *Kurs yra toks jau priešui kaip ir draugui, toks pats liekasi giriamas kaip ir peikiamas, speige bei kaitroje, smagume bei vargsme, atsikliudęs nuo prisikibimo,*

19. *kuriam vis tiek, ar jam pasipriešinama, ar pritariama, kurs tylus pasitinka visa, kas jam tenka, kurs gyvena lyg be namų, yra tvirtos širdies, Man atsidavęs, tas žmogus Man mielas.*

20. *Bet visi, kurie šiuos pareiškimus gyvu tikėjimu priima kaip gyvybės gaivestį ir Man, kaip Aukščiausiajam, atsiduoda, jie Man itin mieli.*

Toks tai yra palaiminančiosios Giesmės,
Bhagavad Gitos,
dvyliktasis Pokalbis, įvardintas
„Gaivata iš atsidavimo Aukščiausiajam“.
(Bhākti–Joga.)

III dalis.

ŽMOGUS — GAIVIUS IR KLIŪTYS, KURIAS JIS GYVENIME UŽTINKA.

Visoje Bhagavad Gitoje kalbama apie žmogaus gyvėjimą, vadinasi jo atsigavimą savo kilmėje, būtent Dievuje. Tam svarbu, kaip aiškina pirmoji dalis, kad žmogus gyventų ir veiktų neprisikibęs prie savo veiklos davinų, šiaip jis pasiliktų jų priklausomas ir todėl tamsumoje. Antroje dalyje tad aiškinta, kad prasmingesnis žmogaus elgesys išauga iš jo atsidavimo Aukščiausiajam, kuriame jis pagaliau tuo atsidavimu visiškai atsibunda. O toliau tada, trečioje dalyje, nurodomos visos kliūtys, kurios tokias pastangas trukdo.

Tos kliūtys glūdo Visatos Kūrėjo apraiškoje. Ji vadinama Prakritim ir yra juslinės srities gyvenimas, daiktiškumas. Vis dėlto tos kliūtys svarbios, kadangi jos skatina žmogaus pastangas. Jų gaivalai yra trys kokybės, sanskrito žodžiu, trys Gunos, būtent Sattvam, skaistuma, Radžas, kaitruma, ir Tamas, tamsuma, glūduma.

Užgimdamas žmogus patenka į jų valdomąją būvą, ir gyvendamas jis turėtų stengtiesi iškilti ir laikyties Aukšt tų kokybių. Žmogaus pastangos yra sėkmingos, kada jis išmano savo esmę esant kita kuo negu prigimtis, gamta ir visas juslinis gyvenimas su visais jo apsiareiškimais.

Žmogaus esmėje, jo dvasioje-sieloje, atsispindi dieviškumo Dvasia, Puruša, prieš kurią stovi visi Kūrybos gaivalai, daiktiškumas, Prakriti.

Visa tai aiškiai išmanant, dieviškasis gyvenimas pasidaro galimas. Bet jeigu žmogus tuo nesirūpina, jis gyvendamas slysta nuolatai daugiau į Asurų, monų (daimonų), į pažmoniškumo valdžiuvą ir yra supamas tarp juslinių ir vidujesnių būčių ir patirčių. Taip jis tada gyvena nelaisvėje ir yra ne savo valios esmė, o pažmoniškumo vergas, kol nėra iš tos būties išvaduojamas.

Išvadavimą vykdo Dieviškumas žmoniškume, bet tik tada ir ta sąlyga, jeigu asmenybiškasis žmogus kreipiasi Jopī ir Jo valiai atsiduoda. Tada žmogus, vadinasi, žmoniškoji esmė, žmoniškoji dvasia-siela, vėl nusimano Dieviškume, iš kurio ji yra kilusi ir vis būva, nors tai nežinodama.

Atokiausiai nuo galimumo Dieviškumui patirti gyvena žmogus, kurs taip labai gobiamas tamsumos, kad toji jo asmenybėje yra valdančioji galia. Toks žmogus tada šliaužia gyvendamas savo amžiaus keliu, nieko nemąstydamas apie gyvesnį gyvenimą, apie dvasines patirtis, apie žmogaus amžiaus prasmę.

Arčiau tam lygiui, kuriame galima Dieviškumą patirti, gyvena žmogus, kurio kaitruma vyriausiai apsieiškia. Žmogus tada yra veiklus, jeib visa išvengtų, kas jo siekiams priešinga, kas jam nemalonu. Išlengvo jis ir vis geriau nuvokia ir supranta įvairių patirčių skirtumus ir stengiasi pasirinkti maloniausias, daugiau malonumo žadančiąsias.

Arčiausiai Dieviškumui gyvena skaistumos žmogus. Jam vis geriau aiškėja, kad Dieviškume patiriamas pilniausias, tobuliausias malonumas ir palaiminimas.

Išmokti iš tų kokybių painiavos iškilt ir gyvėti, būtent susivokti Dieviškume, Jame atsigauti, sąmoningėti ir tuo prigimties gyvenime galingėti, yra kaip tik žmogaus gyvenimo prasmė. — Visi juslių pasaulio daiktai yra tų kokybių padariniai. Ir gyvenimo vyksmas regimai siekia tas kokybes padaryti dvasiškesnes, ir taip visa, kas yra, gražinti į jo kilmę.

Minimos kokybės visiems gyvenimo dalykams suteikia tam tikrus ypatumus. Žmonių gyvenime jos tiesiog regimai ir tuo pasižymi, kaip žmogus elgiasi, koks jo veikimas yra, ką jis valgo, kuo džiaugiasi ir dėl ko liūsta, koks yra jo išmanymas, jo tikėjimas, jo aukojimas, jo atsidėjimas ir atsidavimas.

Skaitant visa-tai trečiojoje Bhagavad Gitos dalyje, reikėtų suprasti, kad tuo laiku, kaip jį parašyta, žmonių protavimas ir mąstymas vyko visai kitokioje sąmoningumo šviesoje ir spalvoje.

Todėl nelengva dabarties žmonių sąmonei sužiebtį Bhagavad Gitos žodžių prasmę mūsų laikų kalba. Bet pasistengta, kiek galint, tai padaryti. Ir atsidėjus skaitant, kas parašyta, pamažu, turbūt, vis geriau aiškės, kas manyta.

XIII pokalbis.

GAIVATA IŠMANANT SKIRTUMĄ TARP BŪKLĖS IR BŪKLĘ PATIRIANČIOJO.

Krišna aiškina skirtumą tarp prigimties ir dvasios kaip apie dalį Aukščiausiojo išmanymo. Jį įgijus, žmogui esmiškasis gyvumas pasidaro neabejotina tikruma, ir žmogus tvirtėja visame savo veikime.

Ardžuna sakė:

Sužinot norėčiau, kas daiktiškumas (medžiaga) ir kas dvasia, kas žinotinoji būklė ir kas tai, kas ją sužino, kas išmanymas ir kas išmanytina, Kėšava!

Palaiminimo Viešpats sakė:

1. Būkle vadinamas kūnas, Kauntėja; kurs jį tokiai esant išmano, tasai sakomas esąs būklės pažintoju.
2. Mane išmanyki kaip būklę žinantįjį visose lygyse, Bhārata! Pažinti būklę ir būklę žinantįjį, tai manau yra žinojimas.
3. Kas ta būklė yra ir kokių ypatumų, kaip ji kinta, iš kur ji, kas jis, būtent ją žinantysis, ir kas jo galia, tai suglaustai išgirski iš Manęs! —
4. Išminties didžiūnai visokiais būdais ir įvairiomis giesmėmis tai yra skelbę, ir prasmingais eilėsių žodiais apie Aukščiausiųjį patvirtinę.
5. Didieji gaivalai, sąmonybės (atskiro sąmoningumo) kūrėjas, budrumas, neatskleistasis gyvumas, dešimtis juslių ir vienatinysis gabumas, penki juslių laukai,
6. geiduliavimas, neapykanta, džiaugsmas, skausmas, auguma (organizmas), protas, uolumas, taip suglaustai minėtina būklė su jos pakitimais.

7. Kuklumas, nesididžiavimas, neskudinimas, atlaidumas, atvirumas, klusnumas mokytojui, skautumas, patvara, drausmingumas,
8. atlyžimas jusliniams dalykams ir savininkavimui (egoizmui, svetnaudiškumui), nuvokimas to, koks vargšmas ir menkumas yra gimimas ir mirtis, senatvė ir ligotumas,
9. neprisikibimas, bešališkumas sūnams, moteroms, namams, tvirtumas bei lygios nuotaikos būti geistinuose ir negeistinuose nuotykiuose,
10. gaivatoje nesvyruojąs atsidavimas Man, o ne kitam, nenuklystančiai pasilikimas vienatvėje, nepasimėgimas pramogomis žmonių sambūryje,
11. patvara Esmės susižinojime, nuvokimas išmanymo esmiškumo, tai yra žinojimas, o kas kitaip yra, tai nežinojimas. —
12. Noriu tau ir paaiškinti, kas išmanytina ir veikia kaip gyvybės gaivestis, kada išmanyta, būtent be prasidėjimo esamas Aukščiausiasis, Amžinasis, kurs vadinamas esamu ir neesamu, vienu žodžiu: Tat ir Netat.
13. Visur Tatai turi rankų ir kojų, visur Tatai turi akių, galvų ir burnų; visur su ausimis, Tat būna gyvenime visa aprėpęs;
14. spinduliuodamas iš visų juslinių kokybių, be jokių juslių, be prisikibimo visa-ką palaikydamas, be kokybių, o tik kokybėmis pasimėgtojas,
15. būtybės apgobdamas ir jas gyvindamas, be judos ir judrus, nenuvokiamas dėl jo slėpingumo, šis Tat yra toli ir arti;
16. nepadalintas po būtybės, jose vėl lyg padalintas, Tat yra, kas žinotina kaip visų jų globėjas, kurs visa Savyje turi ir iš Savęs vėl išreiškia.
17. Visų šviesumų Tatai yra šviesa, sakomas esąs anapus tamsumos, esąs išmanytinas ir išmanymu nuvokiamas ir būnąs visų širdyse.
18. Taip trumpai pasakyta, kas yra būklė, kas išmanymas ir kas išmanytina. Žinodamas tai, man atsidavusysis susivoksta Manyje.—
19. Žinoki, kad daiktiškumas (apraškos pamatas) ir dvasia (sąmoningumas) yra abu be pradžios! Toliau žinoki, kad pakitimai ir kokybės iškyla iš daiktiškumo!
20. Sakoma jį esant versme veikimų skatinimo ir jų davinių, bet dvasia esanti galimumas džiaugtiesi ir liūdėti.
21. Glūdodama apraiškoje, dvasia maginasi (pasimėgsta) kokybėmis, gimusiomis iš daiktiškumo; prisikibimas prie kokybių yra priežastis jos užgimimo geroje ir negeroje gimdoje.
22. Aukščiausiasis dvasiškumas kūne, sakoma, esąs priežiūra ir leidėjas, globėjas ir pasimagintojas, didysis Viešpats ir pats Esmingumas.
23. Kurs tokiu būdu išmano dvasiškumą ir daiktiškume su jo kokybėmis, tas, būdamas ir kaži-kokioje būklėje, nebeužgimsta iš naujo.
24. Tūli susikauptami savo esmėje, regi Esmę, Esmiškumo padedami; kiti ją regi mąstymo gaivatoje, kiti veikimo gaivatoje;
25. dar kiti, visa-tai nežinodami, pasiklausę ką kiti kalba, gyvena su pagarba Esmiškumui ir iškyla iš mirties, laikydami šventais žodžiais.
26. Jeigu kuri nors būtybė gimsta stangi ar judri, žinoki, Bharatų Stipriausiasai, kad tai įvyksta sutampant būklę patiriančiajam su būkle!
27. Kurs mato, kad Aukščiausiasis Viešpats yra tas pats visose būtybėse, nepragaištamumas pragaištamume, tas iš tikrųjų regi.

28. Matydamas patį Viešpatį visur lygiai būnant, jis neskudina Esmės savo esmiškumu ir žengia Aukščiausiuoju keliu.
29. Regi ir tasai, kurs supranta, kad iš daiktiškumo pasidaro veiksmai ir kad Esmiškumas neveikia.
30. Numanydamas, kad įvairių būtybių buvimas palaikomas Vienatinio ir iš Jo plinta, jis gyvėja Aukščiausiąjame.
31. Būdamas be prasidėjimo ir be kokybių, nepragaištąs, Aukščiausiasis Esmiškumas nesibaigia, nors ir apsireiškia kūnu, Kauntėja, jis neveikia ir nėra veikiamas!
32. Kaip visur esama dūsmė (Akaša) nėra veikiamas dėl savo skystumo, taip ir Esmiškumas, visur kūne būdamas, nėra liečiamas.
33. Kaip saulė nušviečia visą pasaulį, taip visą būklę nušviečia būklės Viešpats, Bhārata.
34. Kurie išminties akimi nuvokia skirtumą tarp gyvenimo ir gyvenimą patiriančiojo, ir būtybių atsigavimą iš daiktiškumo, tie susivokia Aukščiausiąjame.

Toks tai yra palaiminančiosios Giesmės,
 Bhagavad Gitos,
 tryliktasis Pokalbis, įvardintas:
 „Gaiyata išmanant Skirtumą tarp Būklės ir Būklę
 Patiriančiojo“.
 (Kšētra–Kšētradžna–Vibhaga–Joga.).

XIV pokalbis.

GAIVATA IŠ ATSIKLIUDYMO NUO TRIJŲ KOKYBIŲ.

Visame, kas yra ir kas atsitinka, veikia gamtos galios, būtent daiktiškumo kokybės (Gunos). Apie tai dabar plačiau kalbama. Bet vis kartojama, kad Dieviškumas yra kita kas, kad jis turi būti numanomas Aukšt visų tų apraiškos ypatumų. Iš jų painiavos žmogui reikia iškilti norint atsibusti esmingame gyvume.

Palaiminimo Viešpats sakė:

1. Dar kartą noriu tau aiškinti geriausią išmanymų išmanymą, kurį įgiję visi atsigražos (Muni) pasiekė Aukščiausiąjį tobulumą.
2. Tvirtėję tame išmanyme ir Manyje esmiškai susivokę, jie nebegimsta Visatai iš naujo susikuriant ir nebegastauja jai pranykstant.
3. Didysis Kūrėjas yra mano gimda; į Ją dedu diegą, iš kurio tenka gimimas visoms būtybėms, Bhārata.
4. Nors gimsta visi gyvūnai iš visokių gimdų, Kauntėja, didysis Kūrėjas yra visiems tikroji gimda ir Aš tėvas, kurs teikia tam diegą.
5. Skaistuma (Satvam), Kaitruma (Radža), Tamsuma (Tamas) yra kokybės, gimusios iš daiktiškumo, kurios, klausyk, Didranki, kūnu gaubia įsikūnyjusįjį Nepragaištantįjį.
6. Čia skaistuma su savo tyrumu, šviesa ir sveikumu jį laiko jam atsiduodant laimingumui ir išminčiai, Neįtariamasi!
7. Kaitrumos esmę pažinki kaip versmę nuolatinio troškimo ir kibimo prie jo siekinių; ji įsikūnyjusįjį pavergia, Kauntėja, jam įsitarščiavus veikiant.

8. O tamsuma, gimstanti iš nesąmoningumo, kvaišina visa, kas įkūnyta; tai žinotina; ji reiškiasi neapdairumu, ištižimu ir vangumu, Bhārata! —
9. Skaistuma sukelia laimingumą, kaitruma kursto veiklumą, Bhārata, o tamsuma, apniaukusi sąmonę, tikriausiai driekia sukrikimą.
10. Skaistuma ryškėja užviršijusi kaitrumą bei tamsumą, Bhārata! Kaitruma pirmąją pagavusi po savim skaistumą bei tamsumą; o tamsuma viršų turi apniaukusi skaistumą bei kaitrumą.
11. Kad visuose kūno vartuose aušta išminties šviesa, tada žinotina, kad skaistuma įsigali.
12. Gobšumas, veiklumo įkarštis, darbštumas, nerimas, geidulingumas, visa tai įsiveisia kaitrumai prasiveržiant, Bharatų Geriausiasai!
13. Niūrumas, tingumas, apsileidimas ir niūkumas pasireiškia tamsumai valdant, Kuru Pomėgi!
14. Tikrai ryškėjus skaistumai, kūnu gyvenusiam atsitraukiant, jis iškyla į skaidriąją būvą tųjų, kurie pažįsta Aukščiausiąjį.
15. Atsitraukęs (miręs) kaitrumos būsenoje, žmogus iš naujo gimsta veikliuose žmonėse; miręs, tamsumoje gyvenęs, jis iš naujo gimsta iš kvaišės gimdos.
16. Taurios veiklos davinys yra skaistus ir be dėmių; kaitrumos veikla gimdo kančias, o tamsuma buria nesižinojimą.
17. Iš skaistumos gimsta išmintis, geiduliavimas iš kaitrumos, iš tamsumos apsileidimas, aptemimas ir neišmanymas.
18. Aukštyn kyla, kurie skaistumoje pasilieka; veikliejie stovi viduryje, o žemyn smunka, kurie gyvena žemiausiojoje kokybėje, būtent tamsumoje.
19. Vienos tiktai kokybės tėra skatinimai. Kurs tai mato ir tatai, kas yra Aukšt jų, tas patenka į Mano būvą.
20. Kad kūno gyventojas iškyla per tas tris kokybes, iš kurių kūnas gaminasi, tada jis, išlaisvintas iš užgimimo ir mirimo, iš senatvės ir iš viso vargsmo, maginasi gyvybės gaivestimi.

Ardžuna sakė:

21. O kuo pasižymi tas, kurs yra iškopęs iš tų trijų kokybių, Viešpatie? Kaip elgiasi jis ir kaip jis iškliūva iš tų kokybių?

Palaiminimo Viešpats sakė:

22. Kurs nesišaušia nei šviesai, nei veiklumui, nei apsinaukimui, Pàndava, kada jie jam reiškiasi, ir jų negeidauja, kada jie nyksta,
23. kurs lyg atlyžęs laikosi ir nėra sukrečiamas, kada kokybės veikia, manydamas, jos pasireiškiančios, ir pasilieka nesijaudindamas aukšt jų,
24. kuriam vis tiek skausmas ar džiaugsmas, kurs, savyje parimdamas, grumstą, akmenį ir auksą lygiai vertina, lygiai ir tai, kas miela ir nemiela, ir tvirtas liekasi toks pat giriamas ar peikiamas,
25. garbėje ir gėdoje nesujūra, toks pat yra draugų ir priešų šalims, laisvas tarp visų ketinimų, tas vadinamas iškilusiu iš kokybių;
26. o kurs be atsimitimo pasilieka atsidavimo gaivatoje, Man įtikt norėdamas, tas, iškilęs iš kokybių, yra priruoštas atsibust Aukščiausiąjame.
27. Nėsa Aš esmi Amžinoji būva, neišsemiama gyvybės gaivestis, patvarumo esmi nuostatas ir nuolatinis palaiminimas.

Toks tai yra palaiminančiosios Giesmės,
Bhagavad Gitos,

XV pokalbis.

GAIVATA IŠ SĄMONINGĖJIMO AUKŠČIAUSAJAME DVASIŠKUME.

Dvasiškumą reikia numanyti trejopu, būtent, kaip praeinamą, nepraeinamą ir Aukščiausiąjį. Žmogus yra esamo Dieviškumo apraiška gyvenime ir turėtų būti šventnamis. Jis toks pasidaro sąmoningėdamas Dieviškume ir taip Jį patirdamas. Kaip jau minėta tryliktame Pokalbyje, Aukščiausiasis yra nepasiekiamasis Dvasiškumas ir kartu asmeniškai patiriamas Esmingumas.

Palaiminimo Viešpats sakė:

1. Kalbama apie Šventąjį medį (Aśvattha), kurio šaknys yra viršuje, o šakos apačioje, kad jis neišgaištų; jo lapai esą giesmės; kurs jį pažįsta, yra Šventraščio žinovas.
2. Žemyn ir Aukštytyn tas medis tiesia savo šakas, misdamas kokybėmis; iš šakų sprogsta jusliniai daiktai, o šaknys šakojasi žmonių veiksmy daviniais pasaulyje.
3. Nėra čia nuvokiamas jo apstabas, nei jo galas, nei jo prasidėjimas ir ne jo pagrindas (kur jis šaknyjasi) bet, neprisikibimo ginklu iš gerai išsaknyjusio medžio išsikirtus,
4. tektų ieškoti tako anapus, kuriuo einant nebėra grįžimo, tada susivokta kilminiame Dvasiškume, iš kurio visos amžių galios išplaukia.
5. Be išdidumo ir be suglebimo, apveikus prisikibimo netikumą, nuolat Esmėje parimstant, iškilus iš geiduliavimų, atsikliudžius nuo priešybių griūtės, vadinamos džiaugsmu bei skausmu, taip patenkama be klaidžiojimo į tai, kas nepragaišta.
6. Šviesa čia nei saulės, nei mėnesio, nei ugnies; nebegrižta, kurs ten nukakęs, tai yra Aukščiausioji Mano būva.
7. Dalelė iš Mano amžinumo pasidaro gyvenimo srityje nepragaištama dvasiška gyvybe ir pagauna daiktiškume dygstančias jusles su protu kaip šeštuoju.
8. Išikūnyjęs Viešpats, visa-ką patyręs, palikdamas kūną, ima patirtis su savim, kaip vėjas kvapus iš jų miegojimo vietų.
9. Būdamas priežiūra ausyje, akyje, palietimo naryje, ragavirno naryje, užuodimo naryje ir protavime, Jis maginasi juslių dalykais.
10. Apdumtiejie Jo nenujėgia vis tiek, ar Jis paliktų kokybes, ar jose glūdotų, ar jomis, jų lydimas, pasimėgtų; Jį išvysta tik išminties akys.
11. Pasistengdami gaiviai, gyvėję Esmėje, numano jį, bet neskaistėjusios dvasios žmonės ir pasistengdami Manęs nenuvokia, likdamiesi nesusipratėliais.
12. Spinduliavimas, kuriuo saulė nušviečia visą gamtą, kurs yra ir mėnesyje ir ugnyje, žinoki, kad jis yra Mano.
13. Prisunkdamas žemę, Aš iš jos visus gyvūnus išlaikau, juos, kaip ir visus augmenis, maitindamas gyvybingumu; tapęs gyvybės gaivumu, esu viso gyvumo rasa (Rasa).
14. Pasidaręs gyvybės ugniškumu kvėpuojančiųjų gyvūnų kūnuose, būdamas įkvėpavime ir iškvėpavime, Aš gaminu keturiopą maistą.

15. *Visų Aš širdyse būvu: Mano teikiama atmintis, išmanymas ir svarstymas; sužinomas esmi visais Šventraščiais, būdamas Aš pats Šventraščių Kūrėjas ir jų Žinovas.*
16. Gyvenime yra dvi dvasini gali: praeinamai apsiareiškiančioji ir vis pasiliekančioji, būvamoji; praeinamoji skelbiasi būtybėmis, būvančioji vadinama nepragaištančiaja, uoliaja aukštuma.
17. Tikrai kita-kas yra aukščiausioji dvasinė galia; ji vadinama tauriuoju Esmiškumu, kurs, triguboje gyvatoje prasiskleisdamas, ją išlaiko kaip nepragaištą jos Viešpats.
18. Toli būdamas už praeinamąjį ir aukštesnis už nepragaištantįjį, Aš todėl gyvenime bei Šventraštyje vadinamas aukščiausiu Dvasiškumu.
19. Kurs neapdumtas numano Mane esant aukščiausiu Dvasiškumu, tas, visa išmanydamas, Mano garbę skelbia visu savo buvimu, Bhārata!
20. Taip šis slėpingiausias mokslas yra Mano pareikštas, Nenusikaltėli! Kurs jį išmano, būtų budriu išmintiumi, savo gyvenimo veiklą jis būtų atlikęs, Bhārata!

Toks tai yra palaiminančiosios Giesmės,
 Bhagavad Gitos,
 penkioliktasis Pokalbis, įvardintas
 „Gaivata iš Sąmoningėjimo aukščiausiam
 Dvasiškumė“.
 (Purušottama-Joga.)

XVI pokalbis.

GAIVATA IŠ PASIAIŠKINIMO TO, KAS DIEVIŠKA IR KAS DAIMONIŠKA.

Tas žmogus žymiai taurėja, kurs pasišvenčia dieviškumui. Kitoks yra, kurs atsiduoda pažmoniškumui, daimoniškumui. Jis slenka žemyn. Labai žinotina, kaip apsiareiškia dieviškumo galybės, dievaičiai, kaip veikia daimonai gyvenime, ir kaip žmogus patenka į vienų ir kitų gyvumą. Dar ir turėtume nuvokti, kokia yra žmogaus gyvenimo prasmė, kurs, būdamas dieviškos kilmės, dažnai skiriasi daimonams ir jiems vergauja. Iš tos būklės iškilti, tėra tik vienas galimumas. *Žmogus turi pasišvęsti Aukščiausiam.*

Palaiminimo Viešpats sakė:

1. Nebaimingumas, gyvybės skautumas, patvarumas išmintingėjime bei gaivatoje, dosnumas, drausmingumas, pasiaukojimas, Šventraščio tyrimas, užsigrūdinimas, nuoširdumas,
2. neskudinimas (pakanta), teisingumas, nesipykinimas, atsižadėjimas, ramumas, nevylingumas, užuojauta gyvūnams, negeiduliuavimas, švelnumas, kuklumas, nesvyrinėjimas,
3. ryžtingumas, atlaidumas, tvirtumas, tyrumas, teismus malonumas, nesididžiavimas, tai yra dorybės to, kurs yra gimęs dieviškumui, Bhārata!
4. Vylingumas, išdykumas, pasididžiavimas, pyktis, rūstumas, kaip ir nesusipratimas, tai, Pārtha, yra savumai to, kurs yra gimęs daimoniškumui.
5. Dieviškumo ypatumai kelia į išvadavimą, daimoniškosios galios, kaip žinoma, pavergia. Nenusiminki, Pāndava, tu gimei patekti dieviškumui!

6. Dvejopas yra būtybių gyvenimas pasaulyje, su dieviškumu ir su daimoniškumu. Apie dieviškumą jau plačiau kalbėta. Klausykis dabar, Pārtha, ką pasakysiu apie daimoniškuosius!
7. Daimoniškiejie žmonės nežino, kas darytina ir kas nedarytina; juose nėra nuoširdumo nei teisingo elgesio, nei tiesos.
8. Jie sako pasaulyje neesą tikrumos, neesą jam kokio nors nesučiupiamo pagrindo, neesą Dievo, viskas čia atsiranda vienas iš kito, be vieno prado vadovavimo; kėlejas visa-ko esąs panūdimas.
9. Užsispirdami šioje nuomonėje, šie sugadintos esmės ir menko supratimo žmonės gimsta smarkavimo veiksmams, kuriais griauja gyvenimą kaip piktadariai.
10. Atsidavę sunkiai patenkinamiems geiduliams, patekę į vylingumą, į pasigyrimą ir į apsvaigimą, savo apsiniaukime įsivelia į niekšiškus siekimus, į nešvarius apžadus;
11. skirdamiesi nenumatomiems kėslams, kurie žmogų tik pražudo, savo užgaidų pomėgi laikydami aukščiausiu siekimu, jie įsitikina, kad tai gyvenimo esąs pats tūris;
12. suvaržyti šimtais lūkesties pančių, atsidavę geidulingumui ir neapykantai kaip aukščiausiems tikslams, jie stengiasi neteisingai susikaupti lobio savo užgaidoms patenkinti.
13. „Štai kas man šiandien teko! O ko geidauju, dar laimėsiu! Šis lobis jau mano, o kitą taip-jau įsigysiu!”
14. „Šį priešą jau nukoviau, o kitus apveiksiu lygiu būdu! Aš esu viešpats, aš lobiu pasimėgt galiu, aš tobulas, aš galingas, laimingas!”
15. „Aš esu turtingas, garsios giminės! Nėra, kurs galėtų man prilygti! Aš aukosiu, dovanų dalinsiu, visa-kuo gėrėsiuosi!” Taip kalba nenusimanymo apstulbintieji.
16. Įvairių minčių apkvaišinti, įpainioti į nesusipratimo tinklą, atsidavę geidulių patenkinimui, jie griūva į bjaurumo prarają.
17. Save išgirdami, atkaklūs, lobiais pasididiuodami ir apsisvaiginę, jie veidmainingai atneša aukas priešingai pasišventimo dėsniams.
18. Sukietėję savininkavime (egoisme), panirę galios troškime, išdykume, smaguriavime ir įtūzime, pasidarę pašiepėjais, jie neapkenčia Manęs savyje ir kitų asmenyse.
19. Visumet verčiu šiuos gyvenimo grįžailiojime niekšiškausius, neapykantos ir baismo žmones į daimoniškumo gimdas.
20. Patekę į daimoniškumo gimdą, jie vis iš naujo gimsta apstulbinti, Manyje nesusivokdami, Kauntėja, ir slenka taip niekingiausių gyvenimo taku.
21. Trejopi yra tos prarajos, to esmės naikinimo vartai, būtent geidulingumas, neapykanta ir gobšumas; todėl ta trejyba atmetina.
22. Iškliuvęs, Kauntėja, iš šių trijų tamsumos vartų, žmogus gali rūpintis savo išganymu ir žengti gyvėjimo taku.
23. Kurs atmeta visas išminties taisykles ir veikia akstinamas geidulingumo, tas nepasieks tobulumo, nei palaiminimo, ir ne gyvėjimo tako.
24. Todėl vadovaukis išminties dėsniais ir išmanyki, kas darytina ir kas nedarytina! Ir taip, susivokęs dėsningume, tu turėtai elgtiesi savo gyvenime.

Toks tai yra palaiminančiosios Giesmės,
Bhagavad Gitos,

šešioliiktasis Pokalbis, įvardintas:

„Gaiyata iš Pasiaiškinimo to, kas dieviška ir kas daimoniška“.
(Daivasūra–Sampad–Vibhaga–Joga.)

XVII pokalbis.

GAIVATA IŠ TREJOPO TIKĖJIMO SUPRATIMO.

Pažinti reikėtų tikėjimo trejopumą, būtent paviršutiniškąjį, vidinį ir dvasinį. Paviršutiniškasis laikosi žodžiais, nuomonėmis ir visokiomis apeigomis; vidinis tikėjimas kreipiasi į kažką vaizduojamą, toli esamąjį Dievą; dvasinis tikėjimas stengiasi žmogaus esmėje susivokti čia apsišreikiančią Dievą ir Jame numanyti savo gyvybę ir galią.

Apie visa tai Ardžuna klausinėja, ir Krišna atsako, kas yra esmiškiausio gyvenimo prasmė ir kas ne, kuo pasižymi geroji, tikslingoji, netikslingoji ir mišrioji elgsena, vyraujant žmogui skaistumai, kaitrumai ir tamsumai.

Ardžuna sakė:

1. Kas yra iš tikrųjų galutinė lemtis tų, kurie išminties dėsnį nestebi, bet pilnu tikėjimu aukojasi, Krišna? Ar jie skaistumos, kaitrumos ar tamsumos žmonės?
- Palaiminimo Viešpats sakė:
2. Trejopas yra įsikūnyusiųjų tikėjimas, veikiamas jų prigimties, būtent skaisčiosios, kaitriosios ir tamsiosios. Klausykis, koks jis yra!
  3. *Kiekvieno žmogaus tikėjimas toks, koks jo ypatumas, Bhàrata. Žmogus yra savo tikėjimo reiškiny. Kokio jis tikėjimo, toks jis yra.*
  4. Skaistūs žmonės garbina dieviškumą; kaitrumos žmonės atsiduoda gyvenimo, būtent, pažmoniškumo galybėms, daimonams, o tamsuliai skiriasi gaivalingumo gaujoms ir šmėkloms.
  5. Kurie yra pagauti geidulių ir aistrų galios, tie varginasi veidmainiškai ir savitiškai skaudžiais pratimais, nereikalaujamais išminties dėsnį;
  6. nesusiprasdami jie kankina jų asmenyse suburtuosius gaivalus irgi Mane, juose Būnantįjį; jų siekimai, tai žinoki, yra daimoniški (pažmoniški). —
  7. Trejopas yra taip jau ir visų jų mėgstamasis maistas, kaip ir jų pasiaukojimas, jų užsigrūdytas ir jų dosnumas. Klausykis, kas jų skirtumai!
  8. Valgomi dalykai, kurie galina gajumą, blaivumą, stiprumą, sveikatą, nuotaikos giedrumą, linksmumą, būdami sultingi, gaivūs, švelnaus riebumo, tūringi, širdiai malonūs, tie mėgstami skaistumos žmonių.
  9. Kartūs, rūgšti, sūri ir labai karšti, aitrūs, rėžiančio ir deginančio skonio valgiai yra mėgstami karščiuojančiųjų žmonių ir suburia jiems skaudėjimų, negalavimų ir ligų.
  10. Kas ilgokai pastovėjęs, netekęs skonio, kas pūva, nustelbta, išmesta, nešvaru, tai tamsuliai valgo. —
  11. Kad aukos atnešamos, kaip tai gyvenimo dėsniai reikalauja, nelaukiant iš to sau gėrybių, įsitikinusi, kad būtina aukoti, tai yra skaistu.
  12. Aukojant dėl laukiamos naudos iš to ir pasigirt norint, Bharatų Geriausiasai, tada tai daroma kaitrumai verčiant.
  13. Aukojant be atsižiūrėjimo į dėsnius, be patiekimo valgomų gaminių, be šventų žodžių, be dosnumo ir tikėjimo, tuo pasižymi tamsuma. —

14. Garbinant dieviškumą, dukart gimusiuosius, mokytojus, išminčius, branginant skaistumą, nuoširdumą, saikumą, neskudinimą, tada tuo reiškiasi asmeninis užsigrūdymas.
15. Neerzinąs, teisingas, malonus ir gerą lemiąs, pasimokiniu brenęs kalbėjimas, vadinamas kalbiniu užsigrūdymu.
16. Vidinio gyvumo raminimas, švelninimas, tildymas, drausminimas, nuotaikos giedrinimas, visa tai yra vadinama dvasiniu užsigrūdymu.
17. Šis trejopas su nuoširdiausiu tikėjimu ir su atsidėjimu siekiamas užsigrūdymas, negeidaujant pomėgių, yra skaistus.
18. Dėl pastebėjimo, dėl garbės ir pagyrimo veidmainingai daromi užsigrūdyimo pratimai svyruoja, yra nepatvarūs, ir vadintini kaitrumos reiškiniais.
19. Kad užsigrūdymas vykdomas nesąmoningu nusistatymu, save kankinant, norint kitus pralenkti, tada sakoma jis esąs tamsus. —
20. Būtinąs dovis, duodamas atsilyginti negalintiam tinkamojoje vietoje, tinkamu laiku, to reikalingam asmeniui, minimas kaip skaistumos apsiereiškimas.
21. Duodant nenoringai, laukiant atsigėrėjimo arba naudos, skelbiasi kaitruma.
22. Netikrojoje vietoje ir netinkamu laiku, nevertiems žmonėms, nemandagiai ir su panieka duodant dovį, bus elgtasi iš tamsumos.
23. Om, Tat, Sat, taip trejopai prisimenama Aukščiausiojo. Seniau tais žodiais buvo pašventinami dvasininkai, šventraščiai ir aukos.
24. Todėl Om sakydavo visi Aukščiausiąjį numanantieji, aukodami, dovių teikdami, užsigrūdyimo pratimus darydami, kaip dėsniai to reikalauja.
25. Sakoma Tat (liet.: tat) visų, kurie nori išvadavimo, atsižadėdami visokio savo aukojimo, dosnumo ir užsigrūdyimo pasėkų.
26. Sat (tai, kas esti) yra sakoma, minint tikrumą ir malonumą; bet žodis Sat ir skiriamas tauriam veikimui, Pārtha.
27. Tariama Sat ir aukojimo, užsigrūdyimo ir dosnumo patvarumui pareikšti; dar-gi veikimuose, turint mintyse Tat, sakoma Sat.
28. Bet kas be tikėjimo, be užsigrūdyimo ir nenoriai žadama ir duodama, tai yra vadinama Asat (neesama, negera), Pārtha, ir yra niekinga, mirus kaip gyvenant.

Toks tai yra palaiminančiosios Giesmės,
 Bhagavad Gitos,
 septynioliktasis Pokalbis, įvardintas:
 „Gaivata iš Trejopo Tikėjimo Supratimo“.
 (Šraddha–Traja–Vibhaga–Joga.)

XVIII pokalbis.

GAIVATA ATSIŽADĖJIMU SIEKIANT IŠGANYMO.

Atsižadėjimas ir atsisakymas yra du vidiniu veiksmu. Siekdamas atsigavimo, palaiminimo, išvadavimo, žmogus turi dėti visokias atsižadėjimo bei atsisakymo pastangas. Apskritai žiūrint, jos trejopos. Menkiausias atsižadėjimas ir atsisakymas yra daromas be sumanumo, iš duslaus akstinimo. Kitoks jau yra atsižadėjimas ir atsisakymas

iš savininkavimo, iš geidulingumo. Žmogus juo nori įsigyti tai, kas geriau už tai, ką jis turi ir ko atsisako. Tinkamiausiai žmogus atsižada ir atsisako, kad jis nebekimba prie to, ką gyvenimas teikia, bet atsiduoda Aukščiausiajam. Tada nublunka visa, kas galėtų būti geistina, išnyksta linkimas geiduliauti ir nebereikia atsižadėjimo. Aukščiausiajame nuvokiamas visas apstas. —

Visi iki šiol dėstyti mokslai apie atsižadėjimą visų gyvenimo ir veiklos davinį dar suglaustai kartojami. Akinama, kaip toms gėrybėms žmogus kurstomas savo asmenybės kokybių, ir kaip žmogaus pareigoms eiti tie daviniai yra reikalingi. Iškilus iš visa-to, žmogui tenka galutinis palaiminimas. Visa-šitą žinant, abejonės išnyksta, žmogus tvirtėja ir tampa ryžtingas gyvenimui ir tiesai.

Ardžuna sakė:

1. Norėčiau sužinoti, Galingranki, kas yra atsižadėjimas, Hrišikeša, ir atsisakymas iš tikrųjų, Kėšino (Nelabojo) Apveiktojai!

Palaiminimo Viešpats sakė:

2. Atsižadėjimu žyniai vadina tai, kad kas nebeveikia geidulių akstinamas dėl žadamo gėrio; o atsisakymu išminčiai laiko tai, kad kas nebekimba prie savo veiklos davinį.
3. Yra manytojų, kurie sako, kad reikia liautiesi veikti, kadangi veikimas pasidaręs nuodėme; kiti tvirtina, kad aukojimo, dosnumo ir užsigrūdymo veiksmai neturėtų būt atidedami.
4. Klausykis mano apsisprendimo atsisakymo atžvilgiu, Bharatų Geriausiasai! Sakyta, kad atsisakymas esąs trejopas, Vyrų Plėšrusis.
5. Aukų atnešimas, dovanų davimas ir užsigrūdimas yra išmintingojo skaistinimai.
6. Bet gi visi šie veikimai darytini nekimbant prie jų ir atsisakant nuo jų davinį; tai yra, Pārtha, tikriausia ir geriausia Mano nuomonė!
7. Dar ir nėra tikslu atsilaikyti nuo būtino pareiginio veikimo. Sakoma, kad atsilaikytas iš apstulbimo yra tamsumos reiškinys.
8. Kurs atsilaiiko nuo veikimo, norėdamas išvengti nuovargio ir bijodamas skaudėjimų, tas daro tai kaitrumos verčiamas, ir atsisakymo gėris jam netenka.
9. Jeigu būtinas pareigos liepiamas darbas, Ardžuna, yra daromas be prisikibimo ir atsisakant nuo jo davinį, tada veikta skaistumoje.
10. Nesibaido nemalonaus veikimo ir nekimba prie malonaus atsisakantysis, kurs yra skaistumo nušviestas; jam pranyksta visos abejonės.
11. Iš tikrųjų ir negali kūnu gyvenęs būti visiškai nieko neveikiąs; bet kurs tikrai atsisako nuo savo veiksmų laimėjimų, tas vadintinas atsikludžiusiu.
12. Negeidaujamos, geidaujamos ir mišrios yra trejopos veikimo pasėkos neatsisakančiam mirus; bet atsižadėjusiajam nebėra jų nei jokių. —
13. Klausykis toliau, Didranki, ką tau kalbėsiu apie penkis akstinus, minimus protavimo mokslo, kurie sukelia visus veikimus.
14. Jie yra: veiklos vieta, veikėjas, skirtingi nariai, visokie veikimo būdai (judesiai, pastangos, norai) ir lemtis kaip penktoji.
15. Kokį veiksmą žmogus ir tik pradeda asmenimi, kalba, protavimu, tauriu ar niekšišku, vis čia reiškiasi šie penki skatintojai.
16. Todėl taip esant, tas žmogus, kurs neaiškiu protavimu savo sąmonybę laiko vienatiniu veikėju, yra nesusipratėlis ir nemato dalyko.

17. Kurs nėra patekęs į savininkavimo ypatumą ir nėra apdumto proto, tas nežudo, nors visus šiuos būrius išnaikintų, ir nėra sietas savo veiklos.
18. Sumanumas, tai kas sumanoma ir manytojas yra trys veikimo įgalintojai. Narys, veiksmas ir veikėjas sudaro veiksmo trilinkumą.
19. Sumanumas, veiksmas ir veikėjas yra sakoma taip-jau trejopi aiškinant juos kokybių ir jų skirtingumo atžvilgiu. Klausykis ir apie tai tinkamai!
20. Kad visose būtybėse regimas vienas nepragaištas esamumas, nepadalintas po atskiras apraiškas, žinoki, kad toks išmanymas yra skaisčius!
21. Vienok tokį manymą, kad visose atskirose įvairių būdų būtybėse esąs kiekvienoje atskiras esmiškumas, reikia suprasti kaip kylantį iš kaitrumos.
22. O savo menkume prisikibus prie vieno atskiro dalyko, jį laikant sau visuma, nenumanant jo kilmės, jo siauros esmiškos reikšmės, tada skelbiasi tamsuma.
23. Pareiginis veikimas, kurs atliekamas be prisikibimo, be pamėgimo ir be neapkentimo, negeidaujant jo davinių, vadinamas skaisčiu.
24. Bet kad veikiama savo užgaidoms patenkinti, save labai vertinant, su didžiu nusivarginimu, tada čia matoma kaitruma.
25. Pradedant akiai veikti, neatsižiūrint į pasėkas, į galimumą, į kitų žmonių nuostolį ir į jiems daromą neteisingumą, toks veikimas, sakoma, kyląs iš tamsumos.
26. Kad veikiama be prisikibimo, be pasigyrimo, su tvirtumu ir pasitikėjimu, lygios nuotaikos pasisėkime ir nepasisėkime, tad veikėjas vadinamas skaisčiu.
27. Aistringai geidaudamas savo pastangos laimėjimų, veikdamas iš gobšumo, žiauriai ir nešvariai, pasidžiaugdamas ir vėl greit nusimindamas, toks veikėjas vadinamas karštuoliu.

28. Kurs be rimtumo, niekšišškai, atkakliai, apgauliai, vylingai, vangiai, greit nusivildamas ir delsdamas veikia, yra tamsuolis. —
29. Toliau klausykis, kaip tau aiškinsiu iki smulkmenų be liekanų, kaip protavimas ir standumas kokybiškai yra trejopas, Dhanandžaja.
30. Protavimas, kurs tikru laiku mokina pradėti ir baigti, nuvokdamas, kurs veikimas yra teisingas ir kurs neteisingas, kurs baugina ir kurs nebaugina, kurs pavergia ir kurs laisvina, tas, Pārtha, yra skaisčius!
31. Kad protavimas neįstengia numanyti, kas teisinga ir kas neteisinga, kas darytina ir kas nedarytina, tada, Pārtha, jis yra kaitrumos niaukiamas.
32. O kad protavimas, visai aptemdintas, laiko neteisingumą teisingumu ir visus dalykus apkreiptai apsprendia, tad jis yra tamsumos sugadintas.
33. Kad standumas, stiprinamas gaivatos, be svyrinėjimo palaiko mąstymą, gyvybės kvapo ir juslių veikimą, tada toks standumas yra skaisčius, Pārtha!
34. Bet kad standumas, kuriuo einama pareiga, siekia pomėgio ir lobbio, Ardžuna, žmogui prisikibus prie geidaujamų laimėjimų, tada jis kaitrumos stiprinamas.
35. Jeigu neišmanėlis negali atsigauti iš miego, baimės, liūdesio, iš nusivylimo ir niūkumo, tada jo standumas yra tamsumos davinys. —
36. Dar išgirski iš Manęs, Bharatų Stipruoli, tai, ką pasakysiu apie trejopą pomėgį! — Kas patiriant vis iš naujo džiugina ir baigia skausmą,
37. kas pradžioje tarsi nuodija ir pagaliau yra gyvybės gaivestis, tai vadinama skaisčiu pomėgiu, gimusiu iš laiminančio pabudimo Esmingume.

38. Kas, juslėms santykiuojant su jusliniais dalykais, pradžioje yra kaip gyvybės gaivestis, o pagaliau lyg nuodai, tas pomėgis minimas kaip kylančiu iš kaitrumos.
39. Kad pomėgis pradžioje ir savo raidoje sąmonę niaukia, kad jis jaučiamas tik miege, tingume ir apsisvaigime, tada jis vadinamas tamsumos reiškiniu. —
40. Nėra būtybės žemiškume, nei dangiškume tarp dieviškų galybių (dievaičių), kuri nebūtų susieta su tomis iš daiktiškumo gimusiomis kokybėmis. —
41. Dvasininkų, karių, liaudies žmonių ir tarnų veiksmai skirtingi, Parantapa, atitinkant tai, kurios kokybės iš jų prigimties ryškiau pasižymi.
42. Ramumas, drausmingumas, užsigrūdytas, skaistumas, atlaidumas, nuoširdumas, išmintis, žinojimas, tikėjimas yra dvasininkui prigimti.
43. Narsa, aistringumas, ryžtingumas, šaunumas, patvarumas kovoje, dosnumas, viešpatavimas yra kario, jo prigimties tvirtinami savumai.
44. Laukų darbas, gyvulių auginimas ir pirkliavimas yra liaudininko jam su prigimtimi lemta dalis. Tarnauti yra prigimta tamsuoliui. —
45. Žmogus pasiekia tobulumą, atsiduodamas jam skirtai pareigai. O kaip jis tobulėja tokiu atsidavimu gyvendamas, tai ir gi pasiklausyki!
46. Tobuluman žmogus kyla pareiginiu savo veikimu, jeigu jis garbina Jį, iš kurio yra visos būtybės, Jį, kurs Visatą yra praskleidęs.
47. *Geriau yra savo pareigą eiti, kad ir be pasisekimo, kaip kitojo, nors tai ir geriausiai pavyktų. Kurs veikia, kam skiria ji jo prigimtis, tas nenusideda.*
48. Prigimtasis veikimas, Kauntėja, neturėtų būti vengiamas, kad ir trūkumais daromas. Visos pastangos yra kliūčių siaučiamos, kaip ugnis dūmų.
49. Kurio sąmoningumas nėra temdinamas prisikibimo, — kurio asmenybė yra laikoma drausmėje, — kurs iš geiduliavimo yra iškilęs, tas atsižadėjimu pasiekia aukščiausiąjį tobulumą. —
50. O kaip tas, kurs yra pasiekęs tobulumą, susivokia Aukščiausiąjame, tai dar trumpai išmoki iš Manęs, Kauntėja, tai yra aiškiausio išmanymo dalykas.
51. Atsibudęs skaitėjusiame sąmoningume, savo asmenybę laikydamas tvirtoje drausmėje, palikęs klausos ir kitų juslių dalykus, atmetęs aistringumą ir neapykantą,
52. skirdamasis vienatvei, saikiai valgydamas, suvaldydamas kalbėjimą, asmenį, mintis, nuolatai pasitvirtindamas kilniausiame susikaupime ir gaivatoje, visumet stengdamasis pasilikti sielos ramybėje,
53. atmetęs savininkavimą, smarkavimą, išdidumą, geidulingumą, rūstumą, nieko nebesivildamas, visiškai nurimęs, taip žmogus bręsta susivokimui Aukščiausiąjame.
54. Atsidavęs Aukščusiajam, jis yra giedros esmės, nenusimena ir negeiduliauja, liekasi visame tas pats visoms būtybėms ir pasiekia Manyje šviesiausiąjį atsigavimą.
55. Atsidavimu jis numano Mane, kas ir koks tikrai esmi, ir taip Mane esmiškai pažinęs, jis susivokia pagaliau Esmingume.
56. Kurs taip visus savo veiksmus atlieka, pasistengdamas Manyje gyventi, tam tenka iš Mano malonės amžinoji nesugriaujama Būva.
57. *Skirki Man visa, ką tu darai dvasioje visa ko atsižadėdamas; Man atsidavęs susipratimo gaivata, susivoki Manyje vis atsimindamas Manęs!*
58. Nusimanydamas Manyje, tu Mano Malonės būsi keliamas iš visų vargsmų. Bet jeigu tu atkakliai nenorėtai klausyti, tada tau tektų žūti.
59. Jeigu įsigrauzęs į savo asmenybę, manytai nekovosiąs, tavo pasiryžimas išeitų niekais, tavo prigimtis tave priverstų kovoti.

60. Tau, Kauntėja, tektų prigimties tau skirta pareiga neišvengiamai eiti, jeigu tu iš apstulbimo tai daryt ir nenorėtai.
61. Viešpats būna visų būtybių širdyse, Ardžuna, ir savo vaizdavimu ryškina visas būtybes, kaip dirbami puodai ant puodžiaus skridinio.
62. *Su visu savo gyvumu susivokti Viešpaties apsaugoje, Bhàrata! Iš Jo malonės įgyti aukščiausiąją ramybę ir amžiną gyvatą!* —
63. Taip tau apreikštas išmanymas, kurs yra slėpiningesnis už patį slėpinį. Jį visiškai apmąstęs, daryki, kam tu linksti!
64. Kartotinau klausykis slėpiningiausiojo ir aukščiausiojo Mano žodžio! Labai tave myliu, todėl kalbu tavo labui.
65. *Savo manymu parimki Manyje! Būki Man pasišventęs! Aukokisi Man! Ir Man nusilenki! Taip tu Manyje atsigausi, Savo ištikimumą Aš tau pažadu, tu esi Man mielas!*
66. Palikęs visas prievartas, susivoki Mano globoje! Iš viso pikto tave Aš išvaduosiu! Nenusiminki! —
67. Visa tai, ką tau pasakiau, neturi būt sakoma tam, kurs nesusidraudamas nesikreipia į Mane, kurs nesiima laiko pasišventimui, kurs nenori klausyties to, ką sakau, ir ne tam, kurs niekingai apie Mane kalba.
68. Bet kurs šitą aukščiausiąjį slėpinį skelbia Man pasišventusiems, Man nuoširdiausiai savo atsidavimą skirdamas, tas be abejonės susivoks Manyje.
69. Nėra žmonėse kito, kurs Man geriau patarnautų negu jis, niekas gyvenime už jį Man nebūtų mielesnis.
70. Ir kurs gilinsis į šį šventą mudviejų pasikalbėjimą, tas tuo Man su pagarba atneš savo išmanymo auką. Tai Mano nuomonė.
71. Ir tas žmogus, kurs su gyvu tikėjimu ir be pasipriešinimo šių žodių klausytusi, tas iškilęs iš žemiškumo, pasiektų spinduliuojančias gyvatas tųjų, kurių veikimai buvo taurus.
72. Ar visa-tai tu, Pārtha, esi pasiklausęs su atsidavusia širdimi? O ar tavo niūkumas dėl nežinojimo yra pranykęs, Dhanadžaja?
- Ardžuna sakė:
73. *Prasiblaivė apsini aukimus, atsigavau atmintį iš Tavo malonės, Nepajudinamasis; tvirtas esmi; abejonės išnyko; darysiu kaip tavo žodis liepia.*
- Sandžaja sakė:
74. Taip aš pasiklausiau šio nuostabaus pasikalbėjimo Vasudėvo ir didžios sielos Pārthos, kad man ir plaukai šiaušėsi.
75. Iš Vjāsos (dieviško žynio) palankumo teko man išgirsti šį slėpinį, šį gaivatos Viešpaties pamokslą apie gyviausiąjį atsibudimą, Krišnai pačiam ties manim tai aiškinant.
76. Valdove (būtent Dhritarāštra), atsimindamas ir vėl atsimindamas šio nuostabaus ir švento Harios (Pilnaplaukio, Krišnos) bei Ardžunos pasikalbėjimo, vis džiaugiuos ir džiaugiuosi.
77. Ir atsimindamas ir dar atsimindamas nuostabaus Viešpaties apreiškos, mano nusitebėjimas yra didis, Valdove, ir aš negana galiu atsidžiaugti.
78. Aišku man dabar, kad kur tik gaivatos Viešpats, Krišna, kur Šaulys Pārtha atsistoja, čia užtikrinta gerovė, pergalė, klestėjimas ir tvirta gyvenimo tvarka. Taip mano išmanyta.

Toks tai yra palaiminančiosios Giesmės,
Bhagavad Gitos,
slėpiningasis mokslas apie Aukščiausiąjį
šio Šventraščio apie gaivatą,
Viešpaties Krišnos Ardžunai teikiamų pokalbių
aštuonioliktasis, įvardintas
„Gaivata Atsižadėjimu siekiant Išganymo“.
(Mokša–Sannjāsa–Joga.)

Palaiminimo Krišnai teesie garbė!
Tegul palaima klestėja visur!
Taip yra baigta Bhagavad Gita.
Palaiminimas visoms būtybėms!

PAAIŠKINIMAI*

Šią į senovės indų epą „Mahabharata“ įeinančią filosofinę poemą Vydūnas pradėjo versti prieš pat Antrąjį pasaulinį karą, o baigė jam prasidėjus. Detmolde (Vokietija) 1947 m. šį vertimą išleido Lietuvių skautų brolijos vadija.

1. „Žmonijos sąmoningumas tikybinuose padavimuose ir Šventuose žymženkluose“ — Vydūno filosofinis veikalas, išleistas 1941 m. Tilžėje „Rūtos“ bendrovės, išspausdintas O. V. Mauderodės spaustuvėje. Dėl autoriaus politinių pažiūrų hitlerinė valdžia šio veikalo platinti neleido. Karo metu visas jo tiražas pražuvo.

2. Lao Dzė (VI — V a. per. M. e.) — senovės kinų filosofas, traktato „Dao de Dzing“ autorius, daosizmo filosofijos pradininkas. Pagrindinė daosizmo kategorija — dao, kuri reiškia kelią, daiktų pagrindą, jų reikimosi būdą. Daosizmas pripažįsta natūralią, nei nuo Dievo, nei nuo žmogaus nepriklausomą gamtos raidą, vykstančią pagal visuotinį judėjimo ir kaitos dėsnį.

3. Dukart gimusieji — anot indų reinkarnacijos (persikūnijimo) teorijos, antrą inkarnaciją (įsikūnijimą) gyveną žmonės.

4. Šioje „Bhagavad Gitos“ vietoje, skelbiančioje Krišną esant vienu iš Dievo įsikūnijimu, Vydūnas išvelgia ryškia analogiją su Naujojo Testamento Evangelijos pagal Joną teiginiu (8, 57 ir 58) apie dievišką Kristaus kilmę. Nurodytoje NT vietoje sakoma:

„Tada žydai jam sakė: Dar neturi nė penkiasdešimt metų ir esi regėjęs Abraomą?“ Jėzus tarė:

„Iš tiesų, iš tiesų sakau jums:

pirmiau, negu gimė Abraomas,

Aš Esu!“

5. Maja — viena iš pagrindinių senovės indų filosofijos sąvokų, reiškianti magišką paties absoliuto kūrimo galią, iliuziją, regimybę. Plačiau žr. Vydūnas. Raštai. — V., 1990. — T. 1. — P. 556 (5 „Sąmonės“ paaiškinimas).

6. Nurodytoje naujojo Testamento Evangelijos pagal Joną vietoje (14, 20) sakoma:

„Tai dienai atėjus, jūs suprasite,

kad aš esu savo Tėve,

ir jūs manyje, ir aš jumyse“.

7. Atmanas — senovės indų filosofijos sąvoka, reiškianti dvasinę žmogaus esmę, individualią sielą, absoliuto (Brahmano) apraišką.

8. Apie prakriti žr. „Visumos sąrangos“ 7 komentarą (Raštai. — T. 1. — P. 550).

9. Apie gunus žr. „Likimo kilmės I komentarą (Raštai. — T. 2. — P. 489).

10. Apie purušą žr. „Likimo kilmės I komentarą (Raštai. — T. 2. — P. 489).

11, 12. „Trys mokslai“, „treji Šventraščiai“ — vedizmo religijos pagrindą sudarančios šventosios Vedų knygos, sukurtos II tūkstantmečio pabaigoje — I šimtmečio pradžioje prieš m. e.: „Rigveda“, „Samaveda“, „Jadžurveda“. Gerokai vėliau buvo sukurta ketvirtoji Veda — „Atarvaveda“.

13. Narada — dieviškasis išminčius, vaizduojamas „Mahabharatos“ epe ir puranose kaip dievų pasiuntinys žmonėms. Asita Dėvala — senovės išminčius, kuris tradiciškai laikomas kai kurių „Rigvedos“ himnų autoriumi. Vjasa — legendinis „Mahabharatos ir kitų tekstų autorius.

14**. 1947 m. leidime šio posmelio nėra. Jo vertimas pagal „Bhagavad-Gita kokia ji yra“ (ISBN 5—7122—0006—6) 16 posmelis išverstas sekančiai:

„Mano bhakta, kurio nenusineša kasdieninių darbų tėkmė, kuris yra tyras, išmaningas, nepriklausomas nuo rūpesčių ir skausmų ir nesiekia veiklos rezultatų, labai brangus Man.“.

* Paaiškinimus parengė Vacys Bagdonavičius.

** Leidėjo paaiškinimas.